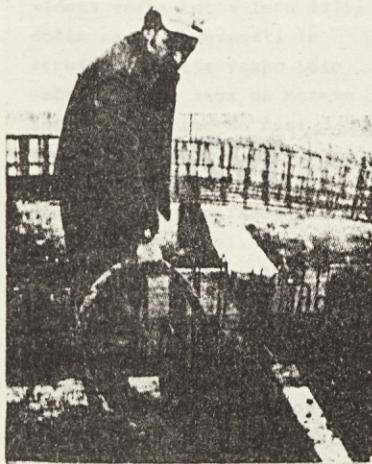

glasilo organizacije samoupravnega dela Iskra - industrija IEZE
tovarna baterij Zmaj Ljubljana

ZMAJ

naš glas

1

januar

1976 letnik XI

V tej številki objavljamo:

GOSPODARSKI PLAN ZA 1976

GRADIMO OBJEKT ZMAJA

IZSTOP ZMAJA IZ DO IEZE ?

POSVET MLADIH

SMO LAHKO ZADOVOLJNI ?

KAKO POSLEJ ?

PREGLED DELA SAMOUPRAVNIH
ORGANOV

IZGUBLJENI DELOVNI DNEVI

FLUKTUACIJA

DEDEK MRAZ

20 LET OBRATA ŠENTVID

PRAZNIK ZMAJA

ŠENTVID PRI STIČNI

ODPADKI - SUROVINE 1976

BATERIJSKI SEPARATORJI

DRAMA V ZADNJIH SEKUNDAH

NAŠ ŠPORT 1975

KAKO DRAGA JE KULTURA ?

ZADNJE NOVICE Z GRADBIŠČA

in druge zanimivosti

pravica in dolžnost

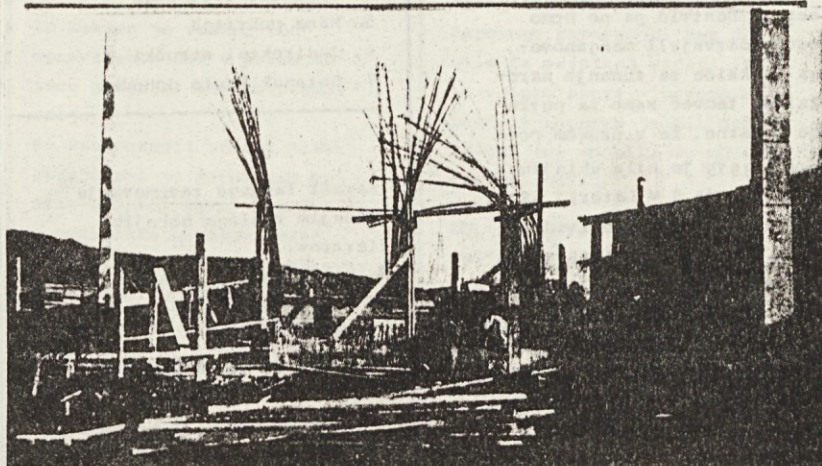
Pred vami je prva številka glasila v letošnjem letu in kot običajno že daljše obdobje, se tudi tokrat pojavljajo eni in taisti avtorji sestavkov. S to ugotovitvijo pa vsi, ne samo uredništvo glasila, ne moremo biti zadovoljni.

Težko bi dali odgovor na vprašanje, v čem je bistvo problema, če že načelno zanikamo, da ne gre za nesposobnost, "nepismenost", nepoznavanje tematike ali še bolj pavšalen izgovor na račun pomanjkanja časa, ko pa dnevno živimo v krogu naših vsakodnevnih pestrih dogajanj v Zmaju.

Nedvomno ugotavljamo, da prav iz neposredne proizvodnje Ljubljanskega in tudi šentvidskega obrata ne slišimo ničesar. Sicer pa so tudi nekatere službe dokaj "zaprte" vase. Znano je, da sodelavci na nekaterih delovnih mestih posedujejo mnogo zanimivih informacij, ki pa nam, žal ostanejo neznane.

Hkrati pa omenimo še predsednike raznih samoupravnih organov, odborov in komisij, ki bi bili dolžni sodelovati z našim glasilom, pa tega ne storijo. To pa vsekakor ni pohvalno.

Urednik

Januarski pogled na gradnjo Zmajevega objekta v Stegnah

gospodarski plan za 1976

Delavski svet tovarne je na seji dne 26.12.75 razpravljaj o predlogu gospodarskega plana za leto 1976. Iz tega predloga so razvidni osnovni pokazatelji in sicer: količinski plan proizvodnje, ovrnodoten po stalnih cenah, količinski plan prodaje, ovrnodoten po bruto prodajnih cenah, plan realizacije in mase pokritja po skupinah izdelkov ter plan elementov poslovanja.

V obratu Ljubljana je predvidena za 12 % večja proizvodnja baterij v primerjavi z letom 1975, v obratu Šentvid pa za 9 %. Tako bomo proizvedli v Ljubljani 34,493.500 komadov baterij, v Šentvidu pa 1.400.000 komadov baterij. Povečal se bo predvsem obseg proizvodnje super baterij R 14 in R 20, poleg tega pa bo v letošnjem letu stekla proizvodnja alkalnih baterij LR 6 in LR 14 in to od 1. aprila naprej že v dveh izmenah. V obratu Šentvid pa ne bomo več proizvajali manganovega dioksida za zunanje naročnike, temveč samo za potrebe tovarne. Že v drugem polletju 1975 je bila ukinjena proizvodnja 9 V baterij 6F 22 in tako bo obrat Šentvid tudi v letu 1976 proizvajal le 9 V baterije - 6AF 22. Drugih sprememb proizvodnega programa v letu 1976 ni predvidenih in bo asortiman UTR baterij enak kot v letu 1975.

V planu prodaje je predvidena prodaja 33.893.500 koma-

dov baterij ali za 9 % več kot v lanskem letu. Tako je planirana bruto realizacija iz prodaje baterij v višini din 114.153.000 din, iz prodaje ostalih izdelkov in trgovskega blaga pa din 15.324.860. Poleg tega je planiran tudi izvoz 2.000.000 komadov baterij, za kar pa še nimamo sklenjenih pogodb in je ta plan le približen. V preteklem letu smo uspeli izvoziti 1.966.000 kosov baterij.

Izdelan je tudi finančni plan iz katerega navajamo nekaj važnejših pokazateljev (v 000 din) - v primerjavi z ocenjenimi podatki za leto 1975.

	1975	1976	Indeks
1. Bruto realizacija	131.264	135.302	103
2. Bonitete	19.887	22.526	113
3. Neto realizacija	111.377	112.776	101
4. Direktni stroški proizvodnje in nab. vrednost trg.blaga	63.598	62.254	98
5. Masa pokritja	47.779	50.522	106
6. Indirektni stroški	38.591	47.367	123
7. Ostanek bruto dohodka	9.188	3.155	34

Zaradi lažjega razumevanja podajam razlago gornjih izrazov:

- bruto realizacija je seštevek vrednosti vseh prodanih izdelkov
- bonitete so popusti, ki jih priznamo kupcem
- neto realizacija predstavlja celotni dohodek, ki ga dobimo, če od skupne vred-

nosti prodanih izdelkov odštejemo popuste

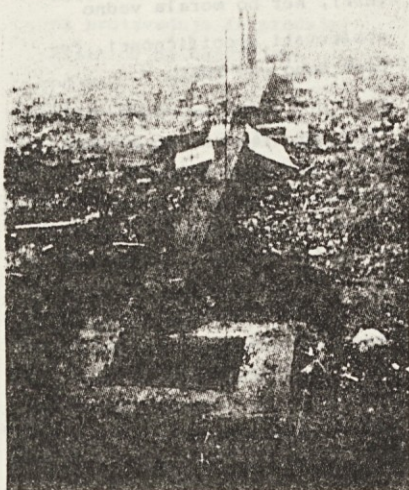
- direktni stroški proizvodnje so stroški materiala, ki ga vgradimo v izdelke in osebni dohodki delavcev, ki so proizvajali te izdelke, nabavna vrednost trgovskega blaga pa je vrednost svetilk in drugega blaga, ki smo ga kupili za nadaljnjo prodajo
- masa pokritja je ostanek celotnega dohodka, po odbitku direktnih stroškov
- indirektni stroški pa so razni režijski stroški, vključno osebni dohodki delavcev, ki ne delajo direktno v proizvodnji in pogodbene ter zakonske obveznosti.

- bruto dohodek pa je del dohodka, ki ostane po odbitku vseh stroškov.

Iz gornjih podatkov je razvidno, da je za letošnje leto planiran dokaj slab rezultat poslovanja in približno v enakem obsegu prodaje kot v preteklem letu. Prodajna cena naših izdelkov je pred-

videna enaka kot v letu 1975, dočim pa se obveznosti in stroški podjetja vsako leto večajo, poleg tega pa moramo zagotoviti primerno rast osebnih dohodkov v primerjavi s porastom življenjskih stroškov ter v skladu z družbenimi smernicami. Taka rast pa mora biti v skladu z rastjo produktivnosti. Zato si moramo vsi prizadevati, da se bomo izognili nepotrebnim stroškom in čim učinkoviteje porabili delovni čas. Višina stroškov namreč ni odvisna samo od zunanjih vplivov - porasta cen materialom in uslugam, pač pa tudi od vseh nas in sicer na ta način, da štedimo pri porabi materiala, skrbimo za čimmanjši izmet, za čim boljše kvaliteto izdelkov in drugo. Od vseh nas je torej odvisno, kako bomo gospodarili in kakšne rezultate poslovanja bomo dosegli v letu 1976.

Jožica Glažar

Točkovni temelji z vezno armaturo na našem gradbišču

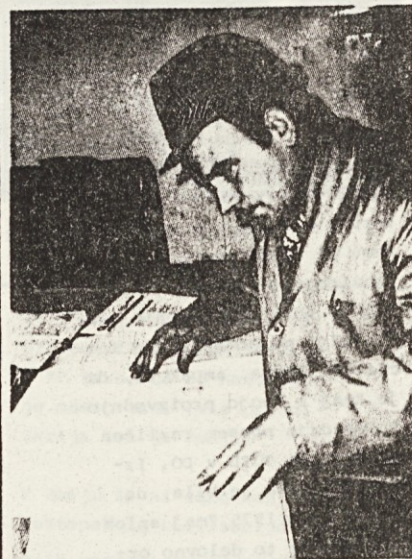
gradimo objekt z maja

Ljubljana, 9. januar 1976. Danes je točno mesec dni od svečane uradne otvoritve nove gradnje oziroma od položitve temeljnega kamna za 2.057 kvadratnih metrov velikega objekta. Napotil sem se na gradbišče, ki je bilo prav tako v megli kot pred mesecem dni. Zanimalo me je, kako potekajo gradbena dela.

Ne samo dež, ampak tudi mraz nas je oviral pri delu, mi je povedal Karlo Feliks, odgovorni vodja gradbenih del. Kajti, če je več kot 5 stopinj mraza, delavci ne morejo delati in sicer jim zunanji tudi ne dovolimo delati. Lahko pa betoniramo v kasnem dopoldnevu, ko se temperatura nekoliko dvigne, vsaj na nič ali pa tudi samo na minus tri stopinje. V tem primeru betonu dodajamo cementol, to je kemična snov, ki preprečuje zmrzovanje.

In kakšen je vrstni red opravljenih del v prvem mesecu gradnje, sem povprašal dalje. Ko smo posneli vrhno plast zemlje smo na določenih mestih skopali jame, jih zalili s podložnim betonom, nato zvezali armaturo ter postavili opaže. Po naknadni kontroli višine smo zabetonirali takozvane točkovne temelje, zatem pa še okvir pasovnih temeljev.

Na prostoru za transformatorsko postajo smo delali najprej

KARLO FELIKS
vodja gradbenih del

podložni beton in na položeno armaturo še temeljne plošče.

Tako mi je delovodja nanizal dokaj izčrpne podatke del v časovnem zaporedju. Res je bilo že marsikaj videti in to v teku enega - prvega meseca, v katerem je bil mraz in dež ter so bili še novoletni prazniki.

No, in skoraj bomo v januarju zagledali postavljene stebre, sem ob slovesu 9. januarja dejal delovodji, ki je pri-trdil: v najkrajšem času.

O tem kot zadnjih novicah pa preberite na zadnji strani glasila.

My

izstop zmaja

iz delovne organizacije ieze ?

STALIŠČE ZMAJA V ZVEZI Z ORGANIZIRANOSTJO V DELOVNI ORGANIZACIJI IEZE IN ZDRUŽENEM PODJETJU ISKRA

Po enoletni vključitvi Zmaja v DO IEZE ugotavljamo, da se v tem obdobju nismo mogli organizirati tako, da bi lahko združevali delo in sredstva. Temu ni kriva promajhna pripravljenost bodisi ostalih TOZD v IEZE ali skupnih služb, niti ne pomanjkanje iniciative Zmaja, ampak to, da je Zmaj s svojo proizvodnjo in prodajo povsem različen od ostalih TOZD v DO. Izvirna napaka je bila, da se je leta 1975 Zmaj sploh vključil v to delovno organizacijo. To je storil, ker takrat druge izbire ni imel in ni hotel zavirati

reorganizacije v celotni Iskri.

Tekom leta je bilo več iniciativ na različnih nivojih, da bi poiskali stične točke, ki bi nas v DO lahko družile. Ugotovili pa smo, da teh skoraj ni ali pa so tako šibke, da ne opravičujejo take organiziranosti.

Manjkajo nam bistveni elementi, ki naj bi pogojevali povezanost v DO in to je:

1. Proizvodnja TOZD Zmaj nima

skoraj nič skupnega z drugimi TOZDi v DO IEZE. Z nobenim v DO se naš TOZD ne povezuje in proizvodi in polizdelki ne prehajajo iz ene TOZD v drugo (izjema so strokovne storitve Orodjarne). Proizvodnja je kvečjemu podobna.

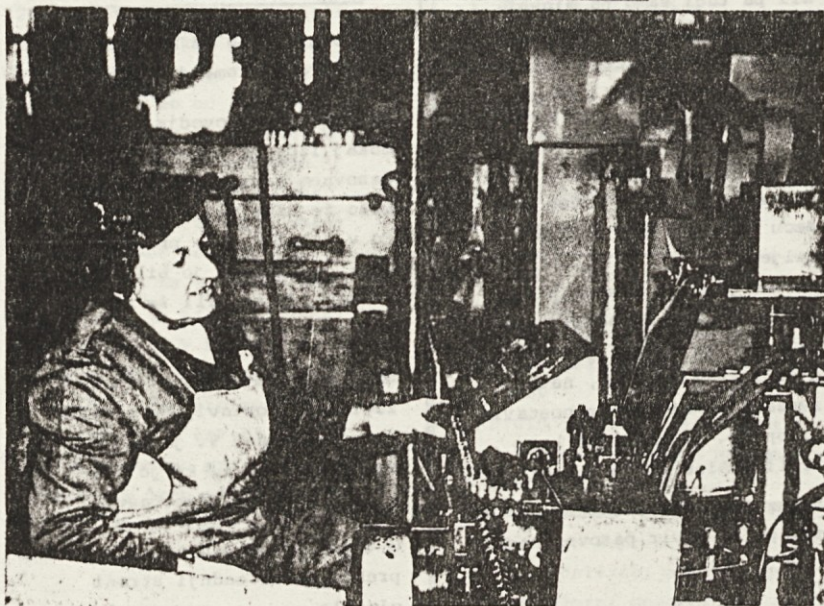
2. Na področju domačega prodajnega trga TOZD Zmaj ne more sodelovati oziroma nastopati z drugimi TOZDi v DO. Ker prodajamo gotove izdelke široke potrošnje, ostali pa elemente za industrijo in le delno za direktno prodajo.

3. Proizvodna in tržna povezanost bi morala biti pogoj (ali smisel) za povezovanje TOZD v DO in predvsem za dohodkovno povezovanje. Ker ti pogoji v našem primeru niso izpolnjeni, tudi ni pogojev za smiselno povezovanje Zmaja v DO IEZE.

4. DO s tako različnim sestavom TOZD pa čeprav izstopa samo 1 TOZD se ne bo mogla organizirati enotno (kar pa je pogoj v izhodiščih za sestavo novega Samoupravnega sporazuma o združevanju v DO IEZE), ker bo morala vedno upoštevati specifičnosti, čeprav samo ene TOZD.

5. Zmaj ima dislociran proizvodni obrat v Šentvidu pri Stični, kjer je zaposlenih 110 delavcev. Slej ko prej bomo ustvarili pogoje za formiranje TOZD znotraj Zmaja, kar pa nam sedanja organiziranost onemogoča. Obstoj dveh obratov, od katerih je eden dislociran, tudi otežuje eventualen prenos nekaterih funkcij na DO.

6. Tako sestavljena DO (z vključitvijo Zmaja) ne bo mogla smiselno zasnovati:

Fani Králin pri hermetiziranju členov R 12 na paperlined stroju

- dohodkovne povezave
 - reševanja skupnih ekonomskih sistemov za izboljšanje gospodarjenja
 - organizacije,
 - informacijskega sistema
- itd.

7.

Zmaj ni direktno horizontalno niti vertikalno povezan z nikom v Iskri. Vendar obstoje možnosti za smiselno in ekonomsko opravičljivo povezovanje v celotno SOZD elektrokovinske industrije, s čimer je bil Zmaj tudi motiviran ob integraciji z Iskro leta 1973.

8.

Trenutni organizacijski modeli v Iskri niso primerni za bolj čvrsto povezovanje takih TOZD kot je Zmaj (edina oblika DO), čeprav obstoji vrsta skupnih interesov izven določene DO, kot npr.:

- proizvodnja Iskre v področju baterijskih naprav,
- temeljito organiziran in koordiniran poslovni sistem
- izvozna ekspanzija,
- povečan tržni vpliv na:
 - . domači nabavni trg predmetov dela
 - . trg orodij in sredstev dela
 - . na proizvodnjo in prodajo artiklov na baterijski pogon,
- na tuje dobavitelje,
- možnost širokega proizvodnega asortimana v okviru Iskre
- koriščenje strokovnih kapacitet za izredno zahtevne strokovne naloge
- AOP
- štipendijska politika
- namensko združevanje sredstev po interesu (tudi dolidarnostno).

Tak interes pa ne more biti ustvarjen v DO IEZE in niti v kateri drugi sedaj obstoječi DO v Iskri.

9.

"Zmaj" ne vidi možnosti za

Zbor delovnih ljudi v proizvodnji Ljubljanskega obrata

ekonomsko in družbeno opravičeno povezovanje v DO IEZE.

Ta povezava bi bila lahko izredno slaba (v kolikor bi bilo to za ostale TOZD sploh sprejemljivo). Traja lahko le za določen čas, da se da čas za pripravo izhodišč in zaustrežno mesto in organiziranost takim TOZD v Iskri kot je Zmaj. Ta prehodni čas pa DO in TOZD Zmaj v ničemer ne obvezuje, da se na nivoju DO formirajo skupne službe v takem obsegu, da bi izpolnjevale tudi specifične delovne zahteve Zmaja, niti Zmaj od skupnih služb ne bo zahteval, da zanj opravi taka dela. Zato Zmaj tudi ne more pokrivati stroškov za dela, ki se zanj dosedaj niso opravljal, niti jih ne planiramo.

10.

O stališču Zmaja se obvesti vse poslovodne in samoupravne organe na nivoju DO IEZE in ZP.

11.

Čas 6 mesecev, kolikor je določeno v samoupravnem sporazumu, da traja rok za izstop

iz DO naj se izkoristi za prilagoditev organiziranja v ZP tako, da bo našla svoje mesto tudi taka organizacija kot je Zmaj.

V Zmaju še ni dokončan postopek za realizacijo gornjih ugotovitev. Ugotovitve so bile zbrane iz dosedanjih razprav na političnem aktivu, samoupravnih organih in na strokovnem nivoju ter posredovane poslovnemu organu - direktorju v DO, v času oblikovanja predlogov za organiziranost v DO IEZE.

z ahvala

Vsem bralcem glasila in posebej našim upokojemcem, ki so nam poslali novoletna voščila se po tej poti najlepše zahvaljujemo. Olenem pa želimo, da bo NAŠ GLAS dosegel slehernega sedanjega in nekdanjega sodelavca in da bomo tudi v tem letu ostali dobri prijatelji in zvesti bralci.

Urednik

posvet mladih

POSVET MLADIH V PORTOROŽU

V dneh 5., 6. in 7. decembra 1975 je bil v Portorožu posvet predsednikov osnovnih organizacij Zveze socialistične mladine Ljubljane-Center, predsednikov koordinacijskih svetov ZSMS s sedežem v občini, predsednikov vodstev družbenih organizacij in društev, članov predsedstva občinske konference in predsednikov komisij, odborov in aktivov pri predsedstvu Občinske konference ZSMS Ljubljana-Center. Tudi iz naše osnovne organizacije se je tega posveta udeležil en član.

Izkoriščam to priliko da na kratko seznanim vse člane osnovne organizacije ZSMS tovarne Zmaj z vsemi temami tega posveta.

Obravnavane so bile naslednje teme:

- a) Zveza komunistov in ostale subjektivne sile v boju za samoupravljanje,
- b) Družbena samozaščita in krepitev odgovornosti ter večja udeležba mladih v vseh njenih oblikah,
- c) Nekatera ključna vprašanja idejnopolitičnega usposabljanja in izobraževanja mladih v borbi za idejno-politično rast in marksistično osveščenost mladih ljudi,
- d) Razgovor o osrednjih vprašanjih organiziranosti in delovanja ZSM v zvezi z uresničevanjem sklepov in stališč 4. seje RK ZSMS.

Prvo temo tega posveta je po-

dal tovariš Franc Šetinc, sekretar IK PKR ZK Slovenije. Tov. Šetinc je najprej orisal razvojno pot ZK od začetka do danes. Nadalje je v dokaj obširnem izlaganju primerjal pot jugoslovanske Zveze komunistov in ruske partije ter orisal osnovne in najpomembnejše razlike med obeh partijama. Med drugim je poudaril, da je Zveza socialistične mladine podaljšana roka Zveze komunistov in da mora kot taka tudi tako delovati. Za to pa si morajo prizadevati vsi komunisti kot tudi vsi člani ZSM. V popoldanski razpravi pa se je tovariš Šetinc dotaknil problema konference evropskih komunističnih partij. Rekel je, da to ne sme biti samo konferenca KP ampak vseh demokratičnih in naprednih sil Evrope. Prav tako niso sprejemljivi razni forumski dokumenti o delu, ki so jih dirigirale partije Sovjetske Zveze in DR Nemčije. Najostreje je obsodil razne napade na KP Kitajske, ki so prihajali s strani nekaterih partij Evrope. Skratka, potrebno je ustvariti pogoje za enopravno delo, ne glede na to, katera KP je to.

Drugo temo je podal tovariš Zemljarič Janez, namestnik republiškega sekretarja za notranje zadeve.

Družbena samozaščita je sestavni del pravic in dolžnosti naših ljudi, kar je zapisano v ustavi. Potrebno je aktiviranje dela družbene samozaščite na vseh področjih dela.

Vse nosilce družbene samozaščite je potrebno sproti obveščati o oblikah javnega in podtalnega delovanja vseh negativnih sil, ki je uperjeno proti naši državi, njeni ureditvi in imovini. Sovražno politično delovanje in razni primeri družbenega kriminala sprožajo negativne pojave v naši družbi, zato je treba take primere najostreje obsojati in jih v konkretni praksi ustrezno reševati. Zato je potrebna večja varnostna kultura in obnašanje ter budnost vseh družbeno političnih organizacij. Ni malo primerov, ko je tudi malomarnost in neodgovorno obnašanje s področja prometa ena od oblik delovanja sovražnih sil, zato je potrebno večje povezovanje posameznikov in družbeno političnih organizacij z UJV, ki je direktno zadolžena za reševanje takih pojavov. Večje povezovanje med osnovnimi organizacijami Zveze komunistov, osnovnimi organizacijami Zveze socialistične mladine, sveti komun, krajevnih skupnosti, občinskimi konferencami bo prineslo ogromne uspehe, če bo to sodelovanje res zaživelo. Ogromno lahko tudi storimo s tem, da vzgajamo ljudi za samoupravljanje, je med drugim dejal tovariš Zemljarič.

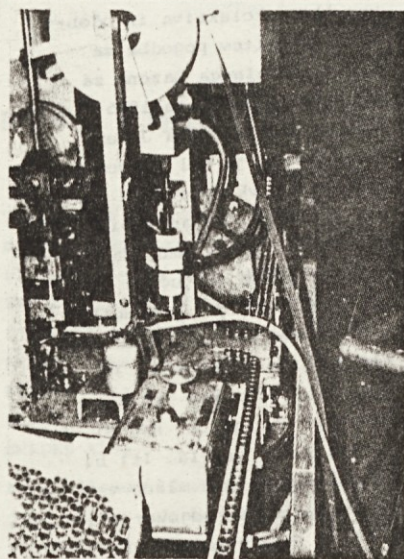
Nekatera ključna vprašanja o idejnopolitičnem usposabljanju in izobraževanju mladih je podal tovariš Makovec Igor, organizacijski sekretar Občinskega komiteja ZKS Ljubljana-Center.

Eden osnovnih problemov pri idejnopolitičnem usposabljanju je med drugim premajhna zainteresiranost članov naše samoupravne socialistične družbe za lastno izobraževanje. To je, da bi se bolj posvetili prebiranju dnevnega časopisa in strokovne literature, ki v dokajšnji meri zadovoljujejo vsaj osno-

vam znanja. Velik problem je tudi v tem, da takorekoč nimamo pedagoškega kadra, ki bi izobraževal mlade ljudi v socialističnem duhu. Več pozornosti bi morali posvetiti mestom, kjer se mladi sestajajo in preživljajo svoj prosti čas. V osnovnih organizacijah pa je potrebno premo Občinske konference ZSM Ljubljana-Center aktivno sodelovati na področju izobraževanja, saj Občinska konferenca organizira veliko političnih šol, seminarjev itd. Žal pa na teh oblikah izobraževanja ni dovolj mladih iz osnovnih organizacij ZSM in odmev ni tak, kot bi moral biti.

V samih osnovnih organizacijah pa bi morali ustanoviti akcijske odbore in aktive mladih komunistov, kajti prav ta dva aktiva bi morala biti osnovne gonilo akcije, na osnovi katerih bi k delu pritegnili mladino. Seveda pa ob vsem tem ne smemo zanemarjati dosedanje oblike sodelovanja. Zaostriiti moramo odgovornost do kadrovanja v OK ZSM Ljubljana-Center.

Razgovor o osrednjih vpra-

Formiranje členov R 10

šanjih organiziranosti in delovanja v ZSM v zvezi z uresničevanjem sklepov in stališč 4. seje RK ZSMS je vodil tovariš Destovnik Karel, sekretar Občinske konference ZSM Ljubljana-Center.

Pogosto se dogaja, da starejši člani osnovne organizacije zavajajo začetnike v tem smislu, da idejnopolitično izobraževanje ne jemljejo dovolj resno in zato se predsedstvo osnovne organizacije po več let ne spremeni, poleg tega pa ni nobene kadrovske osnove. Jemljejo jo kot stvar partijske linije, kar pa je popolnoma zgrešeno. Potrebno je lastno spoznanje o nujnosti idejno političnega izobraževanja in sprememba mišljenja v pozitivnem smislu. Tovariš Destovnik je poudaril, da se je na tem področju po 4. seji RK ZSMS precej spremenilo. V večini osnovnih organizacij so bili formirani aktivni mladih komunistov, akcijski odbori, debatni krožki itd. Veliko je bilo storjenega na prenešanju tradicij NOB na mlade, saj je bilo organiziranih veliko pohodnih brigad. Prav v letu 1975 se je močno povečalo število mladih, ki so sodelovali na mladinskih delovnih akcijah. Seveda pa to še ne pomeni, da smo s sedanjim stanjem zadovoljni. Zato si moramo še bolj prizadevati, da se sedanje stanje izboljša.

Maks Petavs

**pišite v
naš glas**

gledališče

Od 18.10.1975 smo si ogledali 7 predstav in sicer 4 predstave v Drami in 4 v Mestnem gledališču Ljubljanskem. Beraško opero si je ogledalo 40 naših delavcev, Izgubljene-ga sina pa 86 naših delavcev. Otroke sonca 24 delavcev, Van-jušino-ovi otroci 20, Lizistrato 34, Pohujšanje v dolini šent-florjanski 30, Mačjo igro 50 in Živite kot svinje 30 delavcev.

Največje zanimanje za ogled predstav je med delavci v vzdrževanju, sledi marketing sektor ter plansko organizacijska služba, delavci v obratu pa se predstav udeležujejo v manjšem številu. Skupaj je bilo nabavljenih 328 kart. Predstav se v glavnem udeležujejo vedno isti delavci. Razpored za predstave visi nekaj dni prej na deski v menzi, tako da vsak, ki je zainteresiran lahko pride po karto v splošno kadrovski sektor k socialni delavki. Predhodno se je potrebno prijaviti, da socialna delavka naroči potrebno število vstopnic. Bili bi zelo veseli, če bi se predstav udeleževali v večjem številu delavci iz neposredne proizvodnje, kajti tudi njim so namenjene. Zmotno pa je mnenje nekaterih, da so v Mestnem gledališču Ljubljanskem boljše in bolj sprejemljive predstave kot v Drami.

S.O.P.

smo lahko zadovoljni ?

PREGLED DELA OSNOVNE ORGANIZACIJE ZSM V TOVARNI V letu 1975

V decembru 1975 je bila izvedena redna letna konferenca in ustanovni zbor osnovne organizacije ZSM v tovarni, na kateri je bilo izvoljeno tudi novo predsedstvo v sestavu: Tkalec, Kocman, Podržaj, Jež, Muhič, Vujakovič in Šimenc.

Novo predsedstvo in organizacija zveze socialistične mladine v tovarni je takoj začelo z delom in prvi sestanek osnovne organizacije je bil že v januarju 1975. Na tem sestanku smo napravili pregled realizacije programa za prejšnje leto ter začeli pripravljati program za leto 1975. Obravnavali smo tudi poslovnik o delovanju in organiziranju koordinacijske konference ZSM ZP Iskra. Svoj statut in poslovnik o delu pa je organizacija sprejela na konferenci.

Do konca leta 1975 je bilo potem še 20 sestankov, torej skupno 21, sestajalo se je predsedstvo samo, v razširjenem sestavu ali celotno članstvo organizacije. Posamezniki pa so se med seboj večkrat dobili in se dogovorili za nekatere akcije, ki so bile potem sprejete na skupnem sestanku.

Pa pogledjmo nekaj sprejetih dogovorov na posameznih sestankih ter tudi njihovo realizacijo. Športne in rekreativne dejavnosti in realizacije

sprejetih dogovorov ne navajam, ker je to področje že obdelal tovariš bolte Metod v svojem članku "Športna in rekreativna dejavnost v letu 1975" v današnji številki glasila.

Na 2. sestanku se nismo dogovorili kaj posebnega, razpravljali smo bolj na splošno o našem delu.

Na 3. sestanku smo se dogovorili, da pripravimo kratak program ob proslavi obletnice smrti Franceta Prešerna. Program in recitacije smo pripravili, se jih naučili, proslave pa potem ni bilo. Zakaj ne, ne bi navajala, ampak nismo bili mi krivi za to. Na tej seji smo se že začeli pripravljati tudi na proslavo praznika podjetja 8. marca. Razdelili smo si zadolžitve za izvedbo kulturnega programa. Na tej seji smo tudi dokončno in podrobno pripravili naš program dela skozi celo leto in finančni predračun potrebnih sredstev za izvedbo programa.

Na 4. sestanku smo obravnavali kandidate zaasedlo vodilnih delovnih mest (marketing in FRS).

Na 5. seji smo se dogovorili o ureditvi kadrovske evidence kar smo takoj realizirali.

Podržaj je napravil propagandno akcijo za mladinske delovne brigade. Prijavila sta se dva udeleženca, v brigado je potem šel Petavs, ki mu je tovarna odobrila odsotnost.

Na tem sestanku smo opravili tudi korekcijo našega programa, ker je v tem času prišlo do dogovora o razdeli-

tvi športnih akcij med mladino in sindikat ter o delitvi stroškov za to dejavnost. Odobrili smo tudi udeležbo na dveh seminarjih.

Potem smo na 6. seji obravnavali poročila udeležencev s seminarjev in sicer Petavsovo, ki se je udeležil seminarja KK ZSM ZP Iskra v Predvoru in Tkalčeve s posveta predsednikov OK Center v Postojni. Sprejeli smo naloge, ki so bile pred mlade postavljene na teh dveh seminarjih.

Na tem sestanku smo se tudi začeli pogovarjati o udeležbi na Bateriadi. O pripravah je poročal Cerar Alojz, ki je bil glavni organizator.

Na 7. sestanku smo se dogovorili o najemu vstopnic za plavanje v hali Tivoli za vse člane kolektiva in odobrili sklenitev pogodbe za najem plavalnega bazena za drugo polovico leta 1975. Realizator je Bolta Janez.

8. sestanek je bil posvečen razpravi o vključevanju mladih v osnovno organizacijo ZSM in ZK. Rekli smo, da Lomo v svoje vrste vključili čimveč mladih in jih prebudili k sodelovanju. No, do takrat nas je bilo včlanjenih 35, danes nas je ravno toliko, torej ta akcija, ki smo si jo zadali ni uspela. Iti bi morali namreč med mlade v proizvodnjo, se pogovarjati z njimi in jih zainteresirati za delo. Toda to je že vedno naša glavna naloga in jo moramo realizirati.

Na tem sestanku smo se pogo-

varjali tudi o vključevanju mladih v OOKZ. Nekaj kandidatov smo že imeli: Petavs Maks, Lipar Staša in Smrdel Aleša. Predlagali smo jih za sprejem v ZK.

Dogovorili smo se tudi, (že v decembru 1974) da pripravimo svečanejši sprejem v OOKZSM s podelitvijo članskih izkaznic. Vendar pa takrat izkaznic še ni bilo in je bila ta naloga realizirana kasneje. Trudili smo se tudi, da bi v šentvidu pri Stični v našem obratu ustanovili aktiv mladih, če že ne osnovne organizacije. Ni nam uspelo, najbrž smo se le premalo angažirali, saj mladih v tem obratu je veliko.

Na 9. sestanku smo se pogovarjali o stabilizaciji, sprejeli smo informacijo o stabilizacijskih ukrepih. Sestanek je bil dolg in razprava pestra, dotaknili smo se vseh problemov v tovarni.

10. seja - dodelitev posojila mladincu, ki se je znašel v trenutni stanovanjski stiski.

11. seja - razgovor o stabilizacijskih ukrepih in sprejem akcijskega programa tovarne.

Dogovorili smo se za udeležbo na politični šoli, ki jo organizira OK ZSM Center ter se dogovorili, katere publikacije naročimo. Ker je blagajnik Podržaj odšel na odsluženje vojaškega roka smo predali blagajno Alenki Podržaj, ki jo sedaj zelo skrbno vodi. Obravnavali smo tudi poročilo predsednika z udeležbe na zboru predsednikov ZSM DO ILEZE v Semiču. Od dogovorov sprejetih na 11. seji nismo realizirali udeležbe na političnih šolah, predvsem zaradi pomanjkanja časa mladincev določenih za udeležbo. Prav takonismo naročili nobenih publikacij.

Na 12. sestanku je tekel razgovor o akcijah v oktobru, napravili smo pregled našega dela. Odločili smo se za najetje bowling steze v Alpe-Adria.

Potem smo se na 13. seji zopet pogovarjali o svečani podelitvi članskih izkaznic, pripravili spored in zadolžili posameznike.

14. seja je bila namenjena pregledu realizacije akcijskega programa tovarne. Ob tej

priložnosti so nas obiskali tudi predstavniki Občinske konference ZSM Ljubljana-Center. Razprava je bila živahna, raznolika pa tudi ostra.

15. sestanek - svečana podelitev članskih izkaznic in značk s pozdravnim govorom predsednice Tkalcéve, govorom sekretarja ZK in predsednika sindikata ter namestnika direktorja. Izveden je bil kratek kulturni program, na koncu skromna zakuska (edina v letu 1975).

Na 16. sestanku v novembru smo se pogovarjali o programu za leto 1976 in o pripravi finančnega plana. Pripravili smo osnutek in si ga dali v premislek. Na tem sestanku smo se tudi dogovorili o pripravi obdaritve otrok za Dedka Mraza v lastni režiji. Ponudili smo se za organizacijo proslave in zadolžili posameznike kdo kaj pripravi, preskrbi, pomaga. Odlično sta se odrezala Petavs in Bolta, ostali so odpovedali, kar zanje ni pohvalno.

Na 17. seji smo dokončno

/nadaljevanje na drugi strani/

novi člani zk

V torek 20. januarja letos so bili na sestanku osnovne organizacije Zveze komunistov v Zmaju sprejeti v članstvo štiri naši sodelavci in sicer

KRAJNC Anka
PETAVS Maks
LIPAR Staša
SMRDEL Aleš

Novim članom ZK čestitamo, prejeli pa so tudi knjigo z naslovom Josip Broz - Tito.

- Ur.

Posnetek s sestanka osnovne organizacije ZK v Zmaju

/s prejšnje strani/

zadovoljni?

sestavili program ter finančni plan za 1976.

Dogovorili smo se za organizacijo proslave za 29. november v počastitev 30 letnice osvoboditve. Program je pripravil zopet Petavs o izvedbi smo že poročali. Športni referenti so bili zadolženi za pripravo tekmovanj v streljanju in kegljanju ter šahu. Na 18. seji smo obravnavali samoupravni sporazum o delitvi dohodka in osebnih dohodkov tovarne Zmaj ter podali svoje pripombe. Udeležba na tem sestanku je bila največja, kar kaže na zainteresiranost mladih za sprejem sporazuma, ki bo vsem ustrezal.

19. sestanek - priprava na letno konferenco - programsko volilno sejo (ki je še nismo izvedli) ter razno (šport, posvet predsednikov OK Center v Portorožu), na 20. sestanku smo potem obravnavali poročilo o udeležbi na posvetu predsednikov v Portorožu. O tem v današnji številki glasila piše Petavs.

Obiskali so nas tudi predstavniki Občinske konference ZSM Center, kjer smo se pogovorili o našem delu, uspehih in težavah. To je bil 21. sestanek in zadnji v letu 1975.

To je torej kronološki zapis o delu osnovne organizacije ZSM v tovarni Zmaj.

No, to pa ni vse. Skoraj na vsakem sestanku smo kritizirali prisotnost, saj je skoraj vedno manjkala polovica, včasih še več. Sodelovali so le nekateri, ne vem kaj mislijo ostali, ki jih na sestankih ni bilo, nekaterih sploh nikoli. Sicer pa je to

probleem, ki ga moramo rešiti. Aktiva mladih komunistov tudi še nimamo, čeprav imamo 8 komunistov iz vrst mladih, sedaj še 3 nove. Udeleževali se tudi nismo redno vseh sestankov na OK ali na KK ZSM Iskre ali DO ILEZE. Vedno je bilo pomanjkanje časa.

Ne bi navajala še več podrobnosti, o vsem ste bili sproti obveščani v našem glasilu. V vsaki številki je bilo nekaj podatkov o delu mladine v Zmaju ali njihovi članki.

Pred nami pa je še veliko dela. Začeli bomo sprovajati program za leto 1976, več pozornosti bomo posvetili mladim, ki še niso včlanjeni v našo organizacijo in tistim ki še niso aktivni. Vse bomo poskušali pritegniti k delu, seveda pa pričakujemo tudi njihovo prostovoljno sodelovanje, da ne bo treba vedno vsakega posebej spodbujati in drezati. Več pozornosti moramo vsekakor posvetiti tudi idejno političnemu izobraževanju in osveščanju mladih. Upamo, da bo tudi naš finančni plan in program na zboru delovnih ljudi podprt, saj je tudi od tega odvisno naše delovanje, posebno na področju športa in rekreacije za vse člane kolektiva. Še vnaprej pričakujemo vso podporo vodstva podjetja, vodij sektorjev, od nekaterih več kot doslej. Pričakujemo pa tudi boljše sodelovanje ZK in sindikata z osnovno organizacijo zveze socialističnemladine v tovarni.

V času, ko boste dobili naš glas, bomo že izvedli programsko volilno konferenco in izvolili novo predsedstvo. O tem, in nekaj o našem programu za leto 1976 bomo napisali v prihodnji številki.

M.K.

UVAJALNI SEMINAR

V letu 1975 je na novo pridobilo lastnost delavca v tovarni ZMAJ 66 delavcev.

Kadrovska služba organizira za novospregate delavce posebne uvajalne seminarje na katerih delavcem posredujemo osnovne informacije o:

- poslovni in razvojni politiki tovarne
- delitvi dohodka in osebnih dohodkov
- medsebojnih razmerjih v združenem delu
- družbenem standardu
- varstvu pri delu
- in druge informacije.

V letu 1975 se je seminarjev udeležilo 38 delavcev.

Smatram, da je takšna oblika olveščanja in uvajanja novih delavcev izredno koristna, saj delavci lahko dobijo vse najnujnejše informacije.

V letu 1976 bomo uvajalne seminarje obvezno vključili vse nove delavce, program seminarja pa bomo razširili in prilagodili posameznim strukturam novospregatih delavcev.

S. F.

kako poslej ?

NOVOSTI PRI ZAGOTAVLJANJU PLAČIL

V decembru lanskega leta je izšel novi zakon, ki spreminja dosednji sistem zagotavljanja plačil med upravniki družbenih sredstev.

Zakon pomeni veliko spremembo. Z njegovim izvajanjem bo konec dosedanje prakse, po kateri se blago ali storitev ni plačala takoj ali se tako plačilo ni zavarovalo v naprej. Zaradi tega, ker tega ni bilo, smo v Jugoslaviji ustvarili posebne razmere - takozvano nelikvidnost. Blago se je nabavljalo in prodajalo, ne da bi se sproti plačevalo. To je povzročalo gospodarstvu velikansko škodo, saj je bil eden izmed glavnih virov inflacije. Udeleženci v prometu blaga in storitev so se tudi negospodarno in neracionalno obnašali, kar je v razmerah, ko obveznosti ni potrebno poravnati, razumljivo. Nam so kupci ob koncu leta dolgovali preko 2 milijardi starih dinarjev.

Po novem se morajo plačila zagotoviti takole:

- 1) ček - za takojšnja plačila,
- 2) menica z avalom - za plačila v roku, ki ne sme biti daljši od 90 dni od dneva, ko je nastalo dolžniško-upniško razmerje, oziroma za zavarovanje plačila pri kreditu, ki ga da upnik (blagovni kredit) in dospe v plačilo v enakem roku, kot dospe po pogodbi odplačilo kredita,
- 3) nepreklicljivi dokumentarni akreditiv - za plačila na

podlagi dokumentacije, določene v pogodbi med dolžnikom in upnikom,

- 4) garancija - za plačila v roku, ki ne sme biti daljši od 30 dni od dneva, ko je nastalo dolžniško-upniško razmerje, razen v primerih iz 1., 2., 3. točke tega člena.

Kazni za kršitve so stroge - odgovorna oseba se kaznuje z zapornim najmanj treh mesecev. Denarno od 5 do 20 starih milijonov pa se kaznuje za prekrške tega zakona tudi dolžnik - delovna organizacija.

Marsikoga, ki je dosedaj živel na račun dobavitelja (blago je prodal preden je zanj plačal) se bo v novih pogojih znašel v povsem drugačni situaciji. Naročiti bodo morali samo toliko blaga in tako, kot ga bodo lahko plačali. Pričakovati je, da bo v začetnem obdobju precej težav tudi pri prodaji naših proizvodov. Čeprav je baterija tako blago, ki preide hitro iz skladišča trgovca k potrošniku,

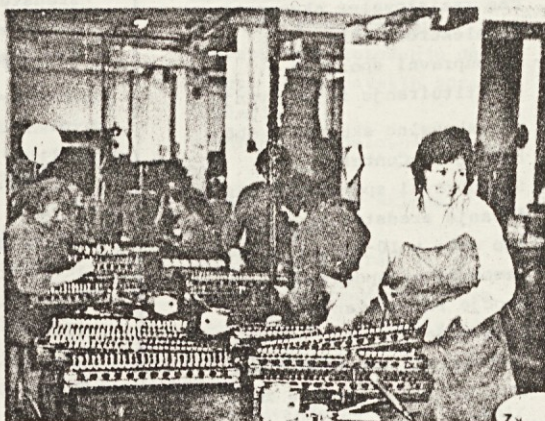
se bo dogajalo, da jih zaradi pomanjkanja denarja nekatere trgovine ne bodo kupovale. Nakupi bodo najbrž še v manjših količinah, kar bo dražilo naše transportne in druge stroške.

Tudi mi kot kupci materiala in storitev se bomo morali drugače organizirati. Do sedaj smo bili kar dobri plačniki, saj so bile naše terjatve do kupcev tudi do 4 krat večje od obveznosti. Tudi za obratna sredstva smo vseskozi skrbeli tako, da so se ta vsaj tako hitro večala kot obseg poslovanja. Vendar bo povzročil novi zakon tudi pri nas organizacijske spremembe in usklajevanje odтока denarja s pritokom. V prvem obdobju, dokler se sistem ne bo utekel, dokler ne bomo imeli več izkušenj kakšen bo pritok denarja, bomo morali pooblastila o upostavljanju dolžniško-upniških odnosov centralizirati, in preprečiti, da bi posamezniki brez vednosti finančne službe povečali naše obveznosti. Dnevno bomo morali voditi evidenco o naših obveznostih ter skrbno planirati mesečne odliive in jih usklajevati s prilivi.

Zakon je že izšel, zato vseh posledic njegovega delovanja v praksi v tem trenutku niti ne moremo predvideti.

S.M.

Montažna linija za baterije 3R 12, na kateri se še vedno opravlja ročno delo vezanja - spajanja členov

pregled dela samoupravnih organov

Poglejmo na kratko, kako in kaj so razpravljali naši samoupravni organi v letu 1975:

ZBOR DELOVNIH LJUDI

Zbor delovnih ljudi se je v letu 1975 sestal osemkrat (8), ločeno po delovnih skupinah ali pa skupaj Ljubljana in ločeno obrat Šentvid. 6 zborov delovnih ljudi je bilo v prvi polovici leta, 2 pa v drugi polovici leta 1975. Povprečna dolžina sestanka zbora delovnih ljudi je 1 ura in 10 minut, povprečno število prisotnih delavcev 293 oz. 72 % od povprečno zaposlenih 410 delavcev med letom.

Zbor delovnih ljudi je sprejel naslednje akte:

- Samoupravni sporazum o financiranju vodnogospodarskih del območne vodne skupnosti Ljubljana Sava
- Samoupravni sporazum o ustanovitvi in delovanju raziskovalne skupnosti SR Slovenije
- Samoupravni sporazum o ustanovitvi in delovanju področne raziskovalne skupnosti za elektrotehniko
- Samoupravni sporazum o konstituiranju in delovanju raziskovalne skupnosti obč. Ljubljana-Center.
- Samoupravni sporazum o združevanju sredstev za izgradnjo cest v 10-letnem obdobju
- Samoupravni sporazum za področje raziskovanja obč. Grosuplje
- Samoupravni sporazum o varstvu pri delu tovarne Zmaj

- Samoupravni sporazum o enotnih kriterijih pri reševanju stanovanjske problematike tovarne Zmaj
- Statut DO ILZI.
- Pravilnik tovarne Zmaj o delovnih mestih na katerih delavci opravljajo zunanje trgovinski promet
- Samoupravni sporazum o združevanju sredstev interne stimulacije izvoza v ZP Iskra
- Sam. sporazum o ureditvi medsebojnih razmerij in financiranju tipskih preskusov, raziskav kakovosti in zanesljivosti izdelkov ter metroloških dejavnosti ZP Iskra
- Samoupravni sporazum o inventivni dejavnosti v ZP Iskra
- Pravilnik znanstveno raziskovalnega sklada ZP Iskra
- Samoupravni sporazum o financiranju krajevnih skupnosti
- Samoupravni sporazum o izvažanju štipendiranja v ZP Iskra
- Samoupravni sporazum o osnovah in merilih za razporejanje dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke delavcev elektrokovinske industrije SR Slovenije.

Zbor delovnih ljudi je obravnaval in sprejemal še:

- delitev ostanka dohodka po zaključnem računu za leto 1974,
- finančni plan za leto 1975,
- investicijski program za postavitev proizvodnje novega sistema primarnih baterij na novi lokaciji v Stegnah,
- plan investicij in rebalans

- tega plana za leto 1975
- delitev sredstev sklada skupne porabe za leto 1975
- poročila o poslovanju med letom - tromesečno in polletno
- metodologijo delitve stroškov med obrat Ljubljana in Šentvid
- in drugo.

DELAVSKI SVET

Delavski svet je imel v letu 1975 36 sej, od tega 18 rednih in 18 izrednih. Za svoje seje je porabil 52 ur in 10 minut, torej je bila povprečna dolžina seje 1 ura in 45 minut. Povprečna udeležila na sejah 77 %, sprejetih sklepov 693.

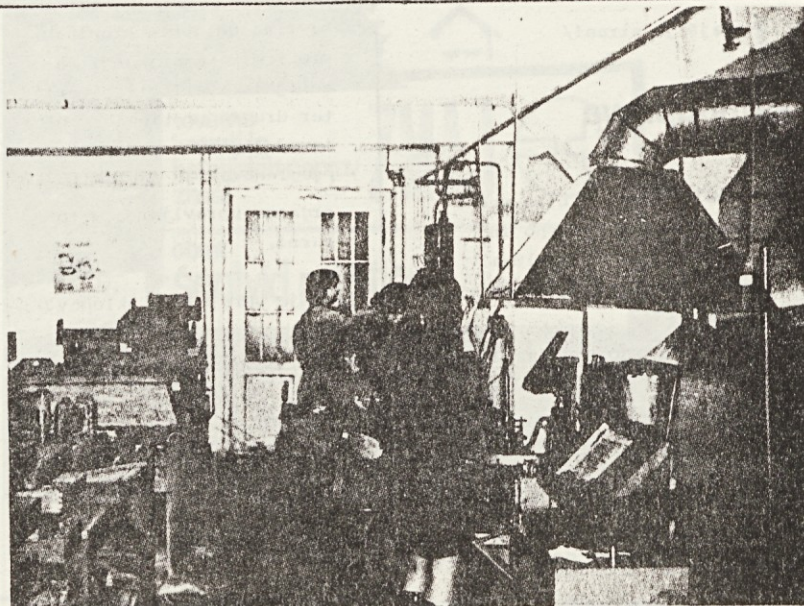
Delavski svet je obravnaval, odločal, sprejemal:

- poročila o poslovanju in rezultatih poslovanja med letom, po posameznih mesecih,
- zaključni račun in poslovno poročilo za leto 1974
- plan za leto 1975
- vrednost točke za vsak mesec na podlagi doseženih rezultatov poslovanja
- projekt investicije za novogradnjo v Stegnah
- plan investicij in njegovo realizacijo
- tekočo proizvodno, prodajno in nabavno problematiko
- izvoz in realizacijo plana izvoza
- pogodbe, nabavne, o delu, avtorske
- samoupravne sporazume, družbene dogovore in druge akte,

v okviru tovarne, delovne organizacije, združenega podjetja, občine Center in Grosuplje, dajal samoupravne akte v javno obravnavo in sprejem, razpravljaj o podanih pripomiah na delovnih skupinah in razglašal sprejete sklepe zbora delovnih ljudi

- akcijski program in njegovo realizacijo
- racionalizacije in inovacije ter izplačilo odškodnin racionalizatorjem, razpis internega natečaja za inovacije
- služena potovanja v inozemstvo in poročila o opravljenih službenih potovanjih
- problematiko glede združevanja dela in sredstev v delovno organizacijo IEZE in ZP Iskra
- razpis vodilnih delovnih mest in izbira kandidatov za vodilna delovna mesta
- plane delovnih sobot
- inventurne popise
- imenovanje najrazličnejših komisij in obravnava njihovih poročil o delu
- prošnje za finančno pomoč in odobravanje pomoči raznim humanitarnim in drugim organizacijam
- drugo problematiko, ki jo je bilo potrebno tekoče reševati in spada v pristojnost delavskega sveta.

Kot vidimo, je bila problematika obravnavana na delavskem svetu zelo obširna. Izrednih sej delavskega sveta je bilo kar 18, to nam pove, da se je delavski svet v teh primerih sestel na hitro, da so se sprejeli nekateri nujni ukrepi. V teh primerih material ni bil za seje dostavljen vedno pravočasno, medtem ko so bila gradiva za redne seje pravočasno in kvalitetno pripravljena. Nekatere izredne seje so se izvršile tudi po telefonu med člani v obratu Ljubljana in v Šentvidu.

Oddelek za proizvodnjo 3 voltnih baterij 2R 10 v Šentvidu

Pa še drobna zanimivost: delavski svet je sprejel v letu 1975 693 sklepov, torej odpa-de na vsako sejo 19 sklepov oz. na vsakih 5,5 minut porabljenih za seje 1 sklep. To nam kaže na to, da so bili materiali za seje res dobro pripravljeni in so se člani lahko seznanili s problematiko pred sejo, ali pa, da so se sklepi sprejemali na hitro, brez posebnih razprav. Oceno prepuščam vam.

SVET ZA MEDSEBOJNA RAZMIRJA DELAVCEV V ZDRUŽENEM DELU

Svet je imel v letu 1975 19 sej, od tega 2 izredni. Za svoje seje je porabil 27 ur in 5 minut, torej je povprečna dolžina seje bila 1 ura in 45 minut. Povprečna udeležba na sejah je bila 80 %.

Svet je obravnaval in odločal o:

- politiki stanovanjskega kreditiranja in dodeljevanju stanovanjskih posojil
- pridobivanju in prenehanju lastnosti delavca ter ocenah uspešnosti dela posa-

meznih delavcev v poskusni dobi

- izobraževanju in napotitvi delavcev na funkcionalno izobraževanje (seminarji, posvetovanja) in odobravanju povračila stroškov izrednega šolanja delavcev ter študijskega dopusta
- premestitvah delavcev
- letnih dopustih in izrednih letnih dopustih
- politiki delitve osebnih dohodkov in ocenah delovnih mest po AODM
- problematiki v zvezi z organizacijskimi in kadrovskimi spremembami
- razpisih in objavah prostih delovnih mest internih in externih
- prošnjah in pritožbah
- preventivnem letovanju delavcev in klimatskih zdravljenjih
- prehrani med delovnim časom
- porabi sredstev sklada skupne porabe
- socialnih razmerah in do-deljevanju pomoči delavcem
- odobravanju nadur v izrednih primerih

itd.

/nadaljevanje na drugi strani/

/s prejšnje strani/

samouprava

Gradivo za seje je bilo vedno pripravljeno pravočasno in kvalitetno, kar je zasluga splošno kadrovskega sektorja.

SVET ZA NOTRANJO SAMOUPRAVNO KONTROLO

Svet je imel v letu 1975 3 seje. Za svoje delo je porabil 5 ur in 20 minut, povprečna udeležba je bila 74 %.

Svet je začel z delom v drugi polovici leta, v prvi se je le konstituiral. Svet je obravnaval interno problematiko v tovarni, med drugim:

- osnutek pravilnika o organizaciji in delu samoupravne delavske kontrole v tovarni Zmaj
- sklepov odbora za oceno kršitev obveznosti v združenem delu
- postopku sprejemanja samoupravnega sporazuma o delitvi OD v tovarni in o delu komisije za pripravo osnutka sporazuma ter o obrav-

- navi na delovnih skupinah
 - problemih pomanjkanja baterij in kvaliteti baterij ter drugih problemih v proizvodnji
 - pregledoval je zapisnike organov upravljanja v tovarni,
 - itd.
- Svet je sprejel 14 sklepov.

ODBOR ZA INFORMIRANJE

Odbor za informiranje se v letu 1975 ni sestal nolenkrat, niti se ni konstituiral. Odi-grati pa bi moral pomembno vlogo pri izboljšavi informacijskega sistema v tovarni.

ODBOR ZA NARODNO OBRAMBO

Odbor za narodno obrambo je v letu 1975 razpravljal:

- seznanitev z nalogami podjetja v primeru vojne nevarnosti
 - seznanitev z vojnim načrtom in z vojno sistemizacijo
 - zasnova civilne zaščite in seznanitev z nalogami.
- Razen sej odbora je potekalo stalno delo na pripravah gradiv za delo v vojnih razmerah ter na formiranju ekip

civilne zaščite. Člani odbora so se udeležili praktične vaje streljanja s pištolami itd. V novembru je bila izvedena tudi vaja enot civilne zaščite.

Na sestankih odbora so bili prisotni vsi člani, sestali pa se je tudi v razširjenem sestavu.

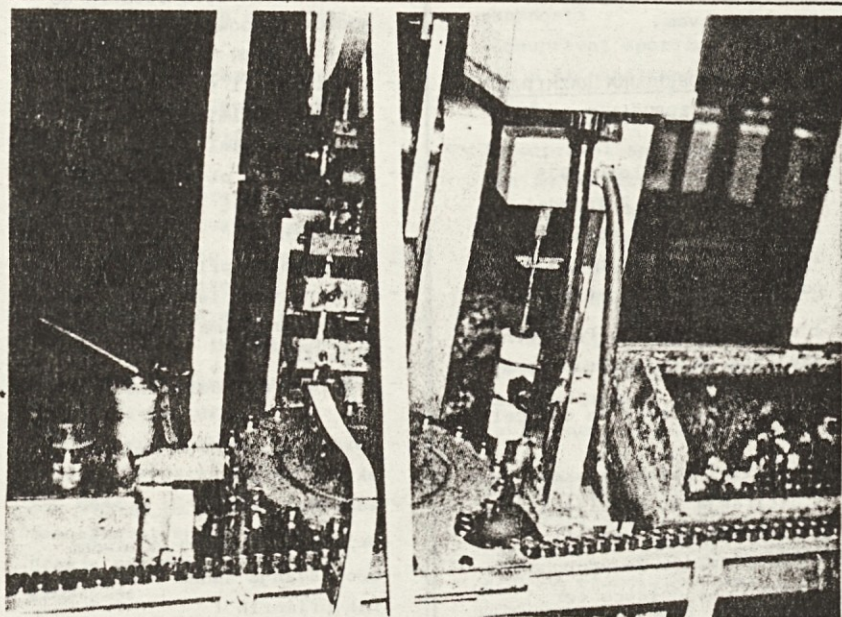
DELEGACIJE

Delegacija za zbor združene-ga dela Ljubljana.

Zbor združenega dela občine Ljubljana-Center se je sestal na 8 sejah v letu 1975, nekaj sej je bilo skupnih z ostalimi zbori. Prav tolikokrat se je sestala naša delegacija za delegiranje delegatov v zbor združene-ga dela. Vodja naše delegacije je Noe Rajko. Materiali za seje skupščin so bili dobro pripravljene in objavljeni v Dogovorih - posebna priloga. Tako so se naši delegati lahko seznanili z materiali in zavze-li svoja stališča. Kljub temu, da je delegacija dobro delala, pa še ni pove-zave z bazo.

Delegacija za delegiranje delegatov v samoupravne in-terese skupnosti Ljubljana

Splošna delegacija tovarne Zmaj šteje 10 delegatov, sestala se je 10 krat. Delegacijo vodi Jež Zdravko. Obravnavala je materiale za skupščine samoupravnih in-teresnih skupnosti in dele-girala delegate v konferen-co delegacij in skupščine SIS. Materiali za seje niso vedno prihajali pravočasno, tako se je zgodilo tudi, da smo kakšno skupščino zamudili, včasih so bili materiali tudi preobširni. Konferenca delegacij, katere nosilec je tovarna Zmaj in

Detajl z linije formiranja členov R 10 v Šentvidu

katero sestavlja 6 delegacij iz organizacij združenega dela se ni sestajala redno, posebno ne proti koncu leta 1975. Tako je včasih v funkciji konference nastopila naša splošna delegacija v direktni povezavi z drugimi, da se je lahko udeležila na skupščinah samoupravnih interesnih skupnosti pravočasno zagotovila.

Delegati, ki so se udeleževali skupščin samoupravnih interesnih skupnosti - zborov uporabnikov, so redno poročali o svojem delu.

Povezava z bazo je pri tej delegaciji boljša, saj so bili zapisniki redno objavljeni na oglasnih deskah.

Delegacija za zbor združenega dela v obratu Šentvid pri Stični.

Vodja delegacije je Irena Jože, delegacija se je sestala 10 krat v letu 1975. Obravnavala je materiale za skupščino zbora združenega dela občine Grosuplje, delegirala delegate v zbor ter redno obravnavala njihova poročila. Materiali so bili z občine kvalitetno in pravočasno posredovani delegaciji.

Delegacija za delegiranje delegatov v samoupravne interesne skupnosti obrat Šentvid pri Stični

Pano Zmaja v Ivančni gorici. Mar ne bi kazalo dodati napis, da letos obrat v Šentvidu praznuje dvajset letnico svojega obstoja.

Vodja delegacije je Butkovič Martin. Delegacija se je sestala na 5 sejah, obravnavala gradivo za skupščine samoupravnih interesnih skupnosti občine Grosuplje in izvolila delegate. Delegati so s skupščin redno poročali. Tudi za to delegacijo je bilo z občine Grosuplje gradivo pravočasno posredovano.

O delu odbora za oceno kršitev obveznosti v združenem delu bomo pisali v naslednji številki glasila.

Pa pogledjmo še primerjavo aktivnosti nekaterih orga-

nov v letu 1975 napram letu 1974: Tabela

Za sestanke v tabeli navedenih organov upravljanja smo porabili v letu 1975 manj časa (2.458 ur in 35 minut) kot v letu 1974 (3.271 ur in 10 minut).

Na splošno ugotavljam, da so bili v letu 1975 sestanki krajši, sprejetih pa je bilo približno enako število sklepov.

M. Kocman

	1975						1974					
	sej	rednih	izredn	porabljen čas	povpr. čas	% udelež.	sej	rednih	izredn	porabljen čas	povpr. čas	% udelež.
				ur min	ur min					ur min	ur min	
Zbor	8	7	1	2.374	1,10	72	11	11	-	3.135	1	71
delavski svet	36	18	18	52,10	1,45	77	28	19	9	66,20	2,30	76
svet za MR	19	17	2	27,05	1,45	80	27	23	4	68,30	2,50	74
svet za sam.kon.	3	3	-	5,20	1,45	74	1	1	-	1,20	1,20	85
				2.458,35						3.271,10		

izgubljeni delovni dnevi

KOLIKO SMO (NISMO) DELALI

Danes smatramo, da zdravje ni samo odsotnost bolezni, ampak čim bolj popolna stopnja telesnega, socialnega in duševnega blagostanja. Zdravje je pravica, pa tudi dolžnost vsakega našega delavca. Lažje preprečimo bolezen, kot pa jo zdravimo, zato se preventivno ukvarja z preprečevanjem bolezni, izboljšanjem telesnega in duševnega počutja, kakor tudi s produktivnostjo vseh delovnih ljudi. Kurativno delo pa obsega le zdravljenje posameznika oziroma bolezni. Človeško delo ima v proizvodnji odločilno mesto, in zato združuje varstvo za zdravje delavcev vrsta dejavnosti, katerih namen je zmanjšanje delovanja škodljivosti. Preventivni pregledi zagotavljajo ugotavljanje in zdravljenje potencialnih obolenj in take bolezni spadajo v področje medicine dela. Pri nas je 65 % vseh zavarovancev žensk. Zato si ne moremo zamisliti nege otrok in bolnikov brez žena (mater). Pri pregledu izostankov bomo ugotovili, da je precej izostankov zaradi nege otrok in ponavadi porodniškega dopusta. Nesmiselno bi bilo, da bi žena, ki ostaja doma zaradi nege člana ali svoje bolezni, za vsako ceno morala prihajati na delo. Vendar pa moramo premisliti, ali je res že majhen prehlad lahko vzrok, da izostajamo z dela.

Ravno zato, da bi se % izostankov zaradi bolezni zmanj-

šal se bo pri nas vsak teden dvakrat po dve uri imelo ambulantno in sicer naša obratna zdravnica dr. Benčanova.

Vsem v razmišljanje pa dajem analizo bolniškega staleža v letu 1975.

TABELA 1

% izgubljenih delovnih dni - proizvodni sektor Ljubljana

	V breme del.org.		V breme zdravstvenega zavarovanja				Skupaj
	Bol. in nesreče do 30 d.	Bol. in nesreče nad 30	Nosečnost in porod	Nega svojcev	4 ur del. za bol. in mater.	Skupaj	
1.	8,45	3,12	0,89	0,99	2,06	7,06	15,51
2.	6,30	3,28	0,61	0,91	2,48	7,28	13,58
3.	5,14	2,43	0,59	0,71	2,20	5,93	11,07
4.	2,54	2,54	0,89	1,31	3,32	8,06	10,59
5.	2,70	1,48	1,14	1,78	1,76	6,16	8,86
6.	7,88	1,24	0,99	1,21	1,69	5,13	13,02
7.	2,83	1,43	1,43	0,51	1,18	4,55	7,38
8.	2,99	1,27	3,17	0,78	1,27	6,49	9,47
9.	4,81	1,11	3,78	0,32	1,16	6,37	11,18
10.	5,67	1,33	5,27	0,95	1,14	8,69	14,36
11.	4,56	1,12	4,57	1,58	0,58	7,85	12,41
12.	5,74	1,92	4,49	1,29	1,12	8,19	13,93

Odstotek izgubljenih delovnih dni v delovni organizaciji je največji v januarju, sledi junij in februar. V mesecu januarju je bilo izgubljenih največ delovnih dni na račun prehladnih obolenj in kroničnih revmatičnih obolenj. V mesecu juniju zavzemajo prvo mesto bolezni lokomotorne sistema in vezivnega tkiva, sledijo bolezni kože in podkožja. V februarju pa zavzemajo največji % respiratorna obolenja in influenza. V decembru pa zavzemajo prvo mesto prav tako prehladna obolenja.

Karakteristike izostajanja od dela zaradi bolezni, porodniškega dopusta, nege in nesreč v tovarni Zmaj in obratu Šentvid pri Stični od 1.1. 1975 do 31.12.1975.

V breme skupnosti zdravstvenega zavarovanja je največji odstotek izgubljenih delovnih dni v mesecu oktobru, največ izostankov je zaradi porodniškega dopusta in to kar 5,27 %, sledi mesec december, odsotnost zaradi porodniškega dopusta je 4,49 %. V mesecu aprilu pa je bilo izgubljenih delovnih dni 8,6 %, največji izostanek zaradi 4 urnega dela mater ter 4 urnega delavnika zaradi bolezni.

Skupaj: izgubljenih delovnih dni v breme delovne organizacije od 1.1.1975 do 31.12.1975 je bilo 2.229 kar je 4,99 %. V

breme zdravstvenega zavarovanja je bilo izgubljenih delovnih dni 6,9 %. Skupaj pa 11,91 %.

TABELA 2

% izgubljenih delovnih dni - obrat Šentvid pri Stični

	V breme del.org.		V breme zdravstvenega zavarovanja				Skupaj
	Bol.in nesreče do 30 d.	Bol. in nesreče nad 30d	Nosečnost in porod	Nega svojcev	4 urni delavnik	Skupaj	
1.	9,19	3,61	2,15	1,08	0,88	7,72	16,92
2.	4,96	3,87	3,36	1,13	0,86	9,24	14,20
3.	2,13	1,92	3,81	0,92	0,45	6,97	9,10
4.	5,09	1,75	6,25	1,04	-	9,07	14,16
5.	3,23	1,27	7,14	0,45	-	8,86	12,10
6.	4,64	2,09	6,03	0,22	-	8,34	13,00
7.	5,24	1,71	6,07	0,45	-	8,23	13,50
8.	6,07	3,59	5,78	0,30	-	9,67	15,76
9.	3,51	2,08	5,28	0,36	-	7,72	11,26
10.	3,40	13,0	3,91	0,47	-	5,68	9,08
11.	5,81	1,26	4,96	0,34	-	6,59	12,40
12.	6,25	1,52	3,99	0,42	-	5,93	12,18

V breme delovne organizacije je največji % izgubljenih delovnih dni v mesecu januarju. 1. mesto zavzema prehladna obolenja, drugo mesto bolezní lokomotornega sistema in vezivnega tkiva. Mesec december je na drugem mestu. Največji % izostankov je zaradi prehladnih obolenj in influence. V avgustu pa urogenitalna obolenja in akutna in kronična revmatična obolenja.

V breme skupnosti zdravstvenega zavarovanja je največji % izgubljenih delovnih dni v mesecu avgustu zaradi nosečnosti in poroda, sledi mesec februar, največji izpad zaradi bolezní lokomotornega sistema in vezivnega tkiva. Skupaj: Izgubljenih delovnih dni v breme delovne organizacije 1.530 dni, kar je 5,58 %. V breme zdravstvenega zavarovanja 7,69 %. Skupaj je bilo izgubljenih od 1.1. do 31.12. 1975 13,27 % delovnih dni.

V breme delovne organizacije je bilo v mesecu aprilu izgubljenih največ dni in sicer zaradi influence, sledi mesec maj z respiratornimi obolenji in influenza. Februarja tudi prehladno obolenje zavzema največ izostankov. V breme skupnosti zdravstvenega zavarovanja je največji

TABELA 3

% izgubljenih delovnih dni - skupne službe in vzdrževanje

	V breme del.org.		V breme zdravstvenega zavarovanja				Skupaj
	Bol. in nesreče do 30 d.	Bol. in nesreče nad 30 d.	Nosečnost in porod	Nega svojcev	4 urni delavnik	Skupaj	
1.	5,77	2,98	1,29	1,52	-	5,79	11,56
2.	5,09	1,72	2,23	0,89	-	4,84	9,95
3.	5,27	2,14	4,06	0,99	-	7,19	12,47
4.	7,89	1,49	2,72	0,96	-	5,17	13,07
5.	6,70	0,79	3,31	0,93	-	5,03	11,76
6.	2,73	0,74	2,96	0,83	-	4,53	7,27
7.	3,01	0,35	3,08	0,14	0,45	4,02	7,03
8.	5,43	-	2,14	0,62	0,72	3,48	8,92
9.	1,99	-	1,89	1,06	0,37	2,42	5,33
10.	2,45	-	0,76	2,35	1,52	4,63	7,08
11.	4,64	1,10	0,77	1,30	0,74	3,94	8,58
12.	3,16	0,44	0,78	1,29	1,56	4,07	7,23

% izostankov v mesecu marcu zaradi nosečnosti in poroda. V skupnih službah je trenutno na porodniškem dopustu le ena delavka, ki pa se ji bo tudi iztekel porodniški dopust. Skupaj:

Od 1.1. do 31.12.1975 je bilo v breme delovne organizacije izgubljenih 1.589 delovnih dni, kar je 4,97 %, v breme zdravstvenega zavarovanja 4,96 %. Skupaj pa 9,75 %.

TABELA 4

Skupaj od 1.1. do 31.12.1975 je bilo v breme podjetja izgubljenih 5.348 delovnih dni kar je 4,76 %. V breme zdravstvenega zavarovanja 6,35 %. Podjetje skupaj je 11,11 %.

ZAKLJUČEK:

V tovarni Zmaj in obratu Šentvid pri Stični je bilo v letu 1972 odsotnosti zaradi bolezní 9,4 %, v letu 1973 8,6 %, v letu 1974 9,7 % in v letu 1975 11,1 %.

/nadaljevanje na drugi strani

/s prejšnje strani/

IZGUBLJENI DNEVI

V proizvodnem sektorju Ljubljana se odsotnost zaradi bolezni ni bistveno dvignila. V letu 1973 je bila odsotnost zaradi bolezni 11,91 %, v letu

odsotnosti v roku kot je predvideno v samoupravnem sporazumu, so vodilni delavci dolžni ustrezno ukrepati,

- v kolikor se izvede cepljenje, naj bo obvezno za vse (izvzeti so delavci, ki so zdravstveno indicirani),
- sklene se pogodbo o delu z dr. Benčanovo, da se dvakrat tedensko pri nas orga-

nizira preventivo in kurativo,

- v obratu Šentvid pri Stični se uvede laična kontrola bolniškega staleža.

S temi ukrepi menim, bi se bolniški stalež bistveno zmanjšal.

S.O.B.

TABELA 4

% izgubljenih delovnih dni - podjetje skupaj

	V breme del.org. Bol. in nesreče do 30 d	V breme zdravstvenega zavarovanja					Skupaj
		Bol. in nesreče nad 30 d	Nosečnost in porod	Nega svojcev	Urnih delavnikov	Skupaj	
1.	7,79	3,21	1,37	1,19	1,07	6,84	11,64
2.	5,55	2,95	1,90	0,97	1,23	7,05	12,60
3.	4,41	2,24	2,63	0,84	1,04	6,76	11,17
4.	5,02	1,97	3,03	1,12	1,28	7,41	12,43
5.	4,27	1,25	3,62	1,19	0,74	6,80	11,07
6.	5,24	1,35	3,09	0,81	0,64	6,86	11,10
7.	3,69	1,21	3,36	0,80	0,64	6,01	9,70
8.	4,76	1,54	3,63	0,60	0,73	6,49	11,25
9.	3,57	1,02	3,58	0,57	0,60	5,77	9,34
10.	4,05	0,89	3,49	1,26	0,96	6,60	10,65
11.	4,92	1,15	3,50	1,16	0,48	6,29	11,21
12.	5,10	1,36	3,23	1,06	0,95	6,60	11,70

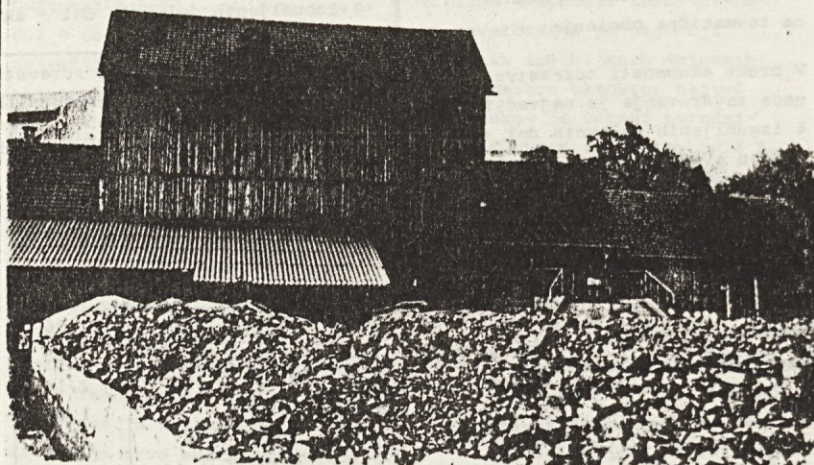
1974 11,97 %, in v letu 1975 11,91 % oziroma je celo padla iz 11,97 % v letu 1974 na 11,91 % v letu 1975.

V obratu Šentvid pri Stični pa se kaže tendenca naraščanja odsotnosti zaradi bolezni ter porodniškega dopusta in sicer v letu 1973 je bila odsotnost 11,29 %, v letu 1974 12,57 % in v letu 1975 13,27 %.

Glede na porast bolniškega staleža predlagam naslednje ukrepe:

- 1.2.1976 se uvede laična kontrola bolniškega staleža,
- vsakega novo sprejetega delavca se preusmeri v zdravstveno ambulantno Saturnus,
- v kolikor delavec ne javi

**postani
član
samopomoči**

Manganova ruda na depoju pred mlinom v obratu Šentvid pripravljena za predelavo v manganov dioksid

fluktuacija

Do prenehanja lastnosti delavca pride zaradi velikega števila razlogov. Nekaterim se lahko izognemo, drugi pa so neizbežni. Takoj na začetku lahko ugotovimo, da je fluktuacija izredno draga, saj predstavlja usposabljanje novih delavcev za tovarno precejšen strošek. Novi delavci so bolj dovzetni za nesreče pri delu, več imajo okvar na strojih, skratka delajo več napak.

Podjetje z visoko fluktuacijo negativno ocenjuje delavci in družba. Z analizo fluktuacije lahko ugotovimo nekatere negativne postopke v tovarni, ki vplivajo na višjo stopnjo fluktuacije.

Poleg delitve na neizbežno fluktuacijo in tisto, ki se ji lahko izognemo, lahko fluktuacijo kadrov pojmujejo še z dveh vidikov:

- pozitivna fluktuacija, ko odhajajo iz organizacije nesposobni, preštevili ali premalo izkoriščeni delavci,
- negativna fluktuacija, zajema vse ostale primere, ko odhajajo delavci zaradi raznih vzrokov subjektivnega (npr. nezadovoljstvo) ali objektivnega značaja (npr. ni možnosti rešitve stanovanjskega problema).

Še enkrat pa velja poudariti, da je vsaka fluktuacija draga. Vsaka organizacija teži k čimbolj ustaljenemu kadru,

ker je ta bolj izurjen za delo na svojem delovnem mestu, pozna metode in tehnike dela, pozna sodelavce in njihove navade, je adaptiran na delovno okolje, cilje organizacije sprejema za svoje, je bolj dolgoročno motiviran in se aktivno vključuje v samoupravno in družabno življenje.

Obstojata hipoteza, da med mnogimi tipi osebnosti lahko izločimo tudi tako imenovani "fluktuabilen tip osebnosti". Take osebe so predisponirane na absentizem in fluktuacijo. Pri fluktuabilnih tipih izra najvažnejšo vlogo:

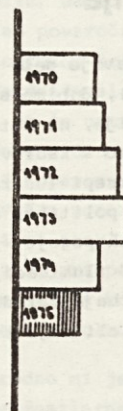
- posameznikova neprilagodljivost na zaposlitev in delovno situacijo,
- zmanjšana socialna adaptivnost in
- splošna osebnostna nestabilnost.

Stopnjo fluktuacije (F) običajno izračunamo kot razmerje med številom odhodov (O) in povprečnim številom zaposlenih (P) v določenem obdobju.

Poglejmo kako se je gibal procent fluktuacije v zadnjem obdobju.

Leto	Stopnja fluktuacije	Stopnja fluktuacije
	ZMAJ	CROATIA
1970	15,61	7,50
1971	17,98	20,26
1972	21,36	9,24
1973	22,71	11,34
1974	16,91	7,22
1975	12,92	-

Grafični prikaz gibanja fluktuacije:

Kot neizbežno fluktuacijo (N) štejemo prenehanje lastnosti delavca zaradi smrti, stalne nesposobnosti za delo (invalidske upokojitve), redne upokojitve, odhoda v JLA, odhoda na odslužitev zaporne kazni ali spremembe stalnega bivališča. To so prenehanja na katera ne moremo vplivati.

Če od skupnega števila odhodov odštejemo število odhodov delavcev, ki so združili svoje delo za določen čas, (D) dobimo naslednje stopnje fluktuacije:

F 1970	= 6,54
F 1971	= 12,80
F 1972	= 20,90
F 1973	= 14,56
F 1974	= 14,70
F 1975	= 12,43

Če od skupnega števila odhodov odštejemo neizbežne odhode (N) na katere ne moremo vplivati, dobimo naslednje stopnje fluktuacije:

F 1970	= 13,60
F 1971	= 16,01
F 1972	= 17,50
F 1973	= 21,73
F 1974	= 15,06
F 1975	= 10,24

Če od skupnega števila odhodov odštejemo neizbežne odhode (N) in odhode delavcev, ki

/nadaljevanje na drugi strani/

fluktuacija

so združili svoje delo za določen čas (D), dobimo stopnjo fluktuacije, na katero lahko vplivamo s kadrovskimi in drugimi ukrepi (ustrezna stanovanjska politika, urejanje delovnih pogojev itd.). To je "čista" fluktuacija do katere prihaja zaradi subjektivnih ali objektivnih razlogov:

F 1970	= 4,53
F 1971	= 10,84
F 1972	= 17,05
F 1973	= 13,58
F 1974	= 12,84
F 1975	= 9,75

Poglejmo še kakšni so bili načini prenehanja lastnosti delavca:

Način prenehanja	1970	1971	1972	1973	1974	1975	skupaj
1. Po pismenem sporazumu	6	19	36	17	26	9	113
2. Na lastno željo (izjava delavca)	11	27	39	39	25	29	170
3. Upokožitev (tudi invalidska)	2	3	11	2	2	7	27
4. Po preteku določenega časa	36	21	2	33	9	2	103
5. V času poskusnega dela	2	-	2	1	3	3	11
6. Zaporna kazen	-	-	1	-	-	-	1
7. Smrt	2	2	1	-	1	2	8
8. Ukinitev DM	1	-	-	-	-	-	1
9. Odhod v JLA	2	1	2	-	3	1	9
Skupaj	62	73	94	92	69	53	443

Ni vseeno ali iz tovarne odhajajo nekvalificirani delavci ali pa kvalificirani in visokostrokovni ter vodilni delavci.

Odhodi delavcev glede na stopnjo strokovne izobrazbe:

Stopnja izobrazbe	1970	1971	1972	1973	1974	1975	Skupaj
visoka izobrazba	-	4	2	3	4	3	16
višja izobrazba	2	9	1	12	4	2	30
srednja izobrazba	9	6	2	10	7	7	41
nižja izobrazba	5	2	2	2	-	1	12
VK delavci	-	1	1	-	-	1	3
KV delavci	3	6	5	14	9	4	41
PK in NK delavci	43	45	81	51	45	35	300
SKUPAJ	62	73	94	92	69	53	443

Povprečna stopnja fluktuacije v letih 1970 - 1975 izračunana po formuli:

$$F_n = \frac{(O - D)n}{Zn} \times 100 =$$

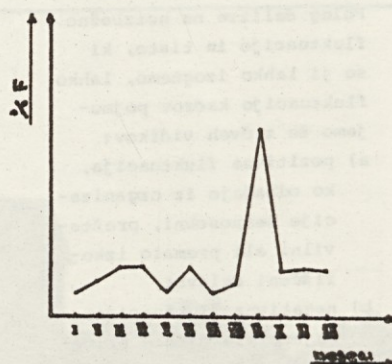
$$= \frac{443 - 103}{2.463} \times 100 =$$

$$= 13,80 \%$$

Povprečna fluktuacija v letih 1970 - 1975 predstavlja precejšnje povečanje glede na razdobje 1965 - 1969, ko je znašala 11,09 %.

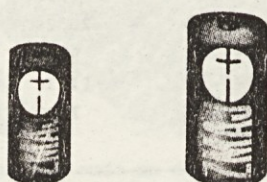
Fluktuacija se v zadnjih letih umirja, kar še posebej velja za leto 1975.

Če spremljamo fluktuacijo po mesecih, vidimo določena sezonska odstopanja. Navadno je največja fluktuacija spomladi in v jesenskih mesecih, manj pa v drugih obdobjih. V letu 1975 je bila izrazito visoka fluktuacija v mesecu septembru (odšlo je 17 delavcev, kar je skoraj toliko kot v prvih šestih mesecih), dočim je bila v ostalih mesecih umirjena in konstantna.

V letu 1975 smo z delavci - odhodniki v kadrovski službi opravili razgovore ob prenehanju lastnosti delavca v združenem delu, ki nam pomagajo osvetliti probleme v zvezi z odhodi kadrov.

Delavci so kot vzroke odhodov najpogosteje navajali:

dedek mraz

Staro leto se je približalo koncu in prišel je težko pričakovani čas Dedka Mraza. Posebno otroci ga vsako leto težko pričakujejo, staršem pa največkrat zada marsikateri glavobol.

- slabi delovni pogoji
- nizki osebni dohodki
- nerešeno stanovanjsko vprašanje
- neurejeni medosebni odnosi itd.

Slabi delovni pogoji so že vsa leta na prvem mestu vzrokov odhodov kadrov, vendar se tu ne da veliko narediti, ker radikalnih izboljšav ne dopuščajo zastareli proizvodni prostori. Med vzroki odhodov pa so močno izbili tudi osebni dohodki. Moje mnenje je, da odhodniki niso imeli v mislih samo višino osebnih dohodkov, ampak celoten sistem delitve osebnih dohodkov, ki je preživel, saj v glavnem stimulira le izpolnjevanje formalnih pogojev (šolska izobrazba, praksa), ne omogoča pa nagrajevanje po delu (razen v proizvodnji).

Smatram, da je stopnja fluktuacije (19,92) v letu 1975 v mejah normale in se približuje optimalni stopnji fluktuacije, zato po moji oceni ni potrebno podvzeti nekih posebnih ukrepov za zmanjšanje fluktuacije v letu 1976.

Franc Smolič

Letos je naša tovarna sama poskrbela za prihod Dedka Mraza in je tako vsaj delno razbremenila starše težav. Vem, da nisem poklican, da bi sodil o uspešnosti ali neuspešnosti te prireditve, a bi vseeno rad napisal nekaj svojih vtisov.

Bila je sobota, ne ravno lep dan, ko smo se zbrali v dvorani TVD Partizana na Taboru. V stekleni dvorani, ki je bila za to priložnost kar lepo okrašena, se je zbralo veliko staršev s svojimi malčki. Vsi so nestrpno pričakovali začetek svečanosti. Za začetek so otrokom postregli z risankami. Resnici na ljubo, skoraj nobeden od otrok ni gledal risank, ampak so vsi posvetili svojo pozornost brnjanju kinoprojektorja. Dvorana ni bila zatemnjena in to je bila prva napaka, ki je pokvarila celotno vzdušje svečanosti. Zdi se mi, da tudi risanke niso bile ravno najbolj posrečeno izbrane.

Dedek Mraz pa je prišel s čvrstimi koraki in nikakor ni bil podoben starcu, kot se to spodobi. Prišel je sam, kot da

nikoli ni imel nobenega pomočnika. Po krajšem govoru Dedka Mraza je sam razdeljeval darila. Mislim, da so mu precej sivih las povzročili fotografi, saj je otrokom kot po tekočem traku razdeljeval darila. Poleg tega pa si je ustvaril do otrok nekakšen neviden zid zadržanosti, saj nobenemu ni posvetil kakšne večje pozornosti. Mogoče smo tudi mi starši premalo sodelovali in prispevali za boljše vzdušje. Na koncu pa je ostal sam, popolnoma osamljen.

Zelo nerodno mi je postalo potem, ko me je šestletna hčerka vprašala: "Očka, zakaj pa je ta Dedek Mraz imel dvojne brke?" Priznati moram, da mi je postalo močno vroče, verjetno še bolj kot Dedku Mrazu med predstavo. Nisem vedel odgovora. Vem samo, da sem nekaj zamrmral bolj sam zase kot za hčerko.

Bilo je nekaj napak večjih ali manjših in veliko tega so opazili samo otroci. Verjetno jim ta Dedek Mraz ne bo ostal v najlepšem spominu. Priznati pa je treba, da je ubogi Dedek Mraz dal od sebe vse in da je krivdo povzročilo predvsem zakulisje te svečanosti. Taka napake se v bodoče ne bi smele ponavljati. Upajmo, da bo drugo leto bolj.

Osat

Letošnji
Dedek Mraz,
našega
Zmaja list

20 let obrata šentvid

JOŽE HREN
vodja obrata šentvid

novno izpopolnjen seznam
dosedanjih vodij:

Brulc Stefan
Cerk Franc
Trebižan Alfred
Zakrajšek Miro
Oblak Janez
Kobler Tone
Šinkovec Franc
Požanel Stefan
Tratnik Viktor
Hren Jože.

Je zdaj seznam popoln in
vrstni red točen? - Če kaj
manjka, sporočite vaše ugo-
tovitve, sicer bomo navedeno
smatrali za dokončno pravil-
no in za vselej.

My

ne 18. temveč 19.

Čeprav smo že nekajkrat zapi-
sali, da so 18. februarja pred
dvajsetimi leti začeli v ob-
ratu šentvid s prvimi deli,
sem pred kratkim dobil iz
šentvida informacijo tovariša
Mira Kraševca, da so z delom
začeli 19. februarja 1956 leta.
Torej, en dan kasneje, kot smo
do zdaj trdili.

Upajmo, da en dan v dvajsetih
letih ni toliko sporen, da
bi sprožil polemiko ali nas-
protna dokazovanja.

Zato bi od danes naprej sma-
trali za jubilejni datum
19. februar.

Urednik

PO ZDAJ DRŽALO?

V zadnji številki našega gla-
sila smo po časovnem zaporedju
objavili imena dosedanjih
vodij obrata šentvid v 20.
letih obstoja.

Na osnovi te objave pa so
v šentvidu ugotovili, da sez-
nam ni popoln in kot je spo-
ročil Kraševac Miro, niso
bili navedeni trije vodje.
Težko bi navedli, koliko me-
secev ali koliko let so po-
samezni vodje obrata vodili
proizvodnjo in kakšen je bil
točen naziv kot na primer
upravnik, obratovodja, vodja
ali vodja ekonomske enote.
Sicer pa to zdaj niti ni
bistveno. Objavljamo pa po-

Pročelje obrata šentvid, ki sicer ne kaže preveč lepe zunanosti,
zato pa je v svoji notranjosti dokaj razsežna

Leto 1967.

Izlet članov samoupravnih organov v Šentvid pri Stični.

Že na dvorišču obrata so nas pričakali s pristrčno in s "tekočo" dobrodošlico.

praznik zmaja

Letos bomo praznik tovarne praznovali v soboto 6. marca 1976. Praznovanje bo še posebej slovesno saj sovpada z 20 obletnico obstoja obrata Šentvid.

Delavski svet tovarne je za pripravo proslave imenoval komisijo v sestavi:

Smolič Franc
Orožim Tone
Vardjan Mara
Mayer Marijan
Hren Jože
Matič Silva
Strmole Ignac
Butkovič Martin.

Komisija je zadolžena in odgovorna za celotno pripravo praznovanja praznika tovarne pri čemer bo k sodelovanju pri-
tegnila tudi druge delavce, predvsem pa mladinsko organizacijo in osnovno organizacijo

sindikata v Ljubljani in v Šentvidu.

Komisija bo o pripravah sprotno obveščala samoupravne organe in ustrezno informirala tudi delovne skupine.

Tokrat lahko povemo samo to, da bo letošnje praznovanje verjetno v Hotelu Polževo. Novost je tudi v tem, da bomo s praznovanjem pričeli že v dopoldanskih urah, kar bo gotovo sprejemljivo za večino naših delavcev.

Ob tej priliki vam predstavljamo tudi letošnje jubilate:

V ZMAJU so 10 let:

JAZBEC Ivica
TROBEC Tatjana
PRIMOŽIČ Bojan
SLEMNIK Milan

NOVAK Ciril
LOTRIČ Marjan
KOCMAN Marija
PRINC Bogo
GALIČ Sedefa
ILIČ Dosta
KELVIŠAR Frančiška
NARTNIK Francka
RAKUŠA Marija
ŠURBEK Marija
KRAŠEVEC Miro
KONČAR Anton
PEČNIK Gabrijel
RUPAR Tatjana
TRATNIK Janez

V ZMAJU so 20 let:

PREK Marija
SREBRNJAK Ivanka
ŠTIH Milan
STOK Žarko
ŽEROVNIK Marija
DUŠA Štefanija
JOVANOVIČ Milivoj
OSTANEK Jože
JANOŠ Marija
KRAŠEVEC Jožefa
PUŠ Majda
RUS Amalija
VESIČ Čedomir.

Šentvid pri stični

V mesecu februarju letos bo 20 let odkar pogosto, skoraj dnevno slišimo poedince iz obrata v Ljubljani - gremo v obrat Šentvid. Kdor še ni bil tu pa reče: "Kje pa je ta Šentvid in kako izgleda sam kraj?" itd.

Torej, Šentvid pri Stični spada v vrsto najstarejših vasi na Slovenskem. V neposredni okolici, na pol poti do Stične, je v času Ilirov, nad petsto let pred našim štetjem, že obstajalo veliko razvito središče. Imena tega kraja ne poznamo, po številu velikih gomil - družinskih pokopališč pa lahko sklepamo, da je na tem Ilirskem gradišču živelo istočasno kakih sto močnih družin. To je bilo za tiste čase kar veliko mesto. Na področju same vasi in okolice je bilo nekaj manjših posestev, prebivalci so bili najbrže Kelti, ki so prevzemali rimsko kulturo. Na ruševine teh posestev, ki pa so že imela urejena polja, so se naselili Slovenci pred letom šesto našega štetja. Kot pogani so častili boga svetlobe - Svetovita. Ko so se pokristjanili pred letom tisoč, so krščanski misijonarji prinesli s seboj čaščenje novega svetnika - svetega Vida: ime je bilo poganskemu Svetovitu pogobno in se je hitro prijelo - tako je nastalo sedanje ime kraja - ŠENTVID.

Vas Šentvid je kasneje - za tiste čase lahko rečemo - za-

čelo obrtniško napredovati, da je v prejšnjem stoletju dolgo časa imela pravice pravega trga. V njem je najbolj cvetelo rokodelstvo in prav v tistem času so bili zelo znani šentviški klobučarji, šentviški kovači in krojači, usnjarji in jermenarji, ter čevljarji, ki so se kot obrtniki obdržali do današnjih dni.

Že pred prvo svetovno vojno je začel Šentvid nazadovati, krajevna oblast pa se je iz Šentvida preselila v Stično.

Druga svetovna vojna je sicer razgibala ljudi, vendar se je po njej ustanovilo v kraju le eno samo podjetje: Invalidsko mizarско podjetje, katero sedaj nosi ime SINOLIS.

Za razmere tega kraja je danes že močno razvita industrija, saj zajema različne dejavnosti

kot je: - izdelovanje za široko potrošnjo izdelkov "Zmaj" - "Rašice" in Sinolesa - trgovske in gostinske storitve podjetja "Tabor" ter gostinskega podjetja Polževo. Nadalje pridelava mesa in kmetijskih pridelkov - kmetijskega gospodarstva, v sklopu Ljubljanskih mlekarn.

Takoj po vojni, je bilo organizirano Avto-moto društvo Šentvid, ki je bilo za mnoge sedanje voznike motornih vozil prva in tudi učinkovita avtošola. Pod uspešnim vodstvom Jožeta Krištofa, so občani pridobili potrebno znanje o prometu in motorizaciji. Ne samo to. Avto-moto društvo Šentvid je vsa povojna leta v tem predelu Dolenjske spodbujalo in krepilo motošport, ki se je povzpел tako daleč, da je bilo v zadnjih dveh letih prirejeno tekmovalstvo v motokrosu v državnem merilu.

Velikega pomena za kraj je Zavod za revmatične in srčne rekonvalescente za mladino, ki je bil ustanovljen leta 1952. Zavod je specializirana zdravstvena ustanova - zdravilišče, ki se je kot edino v Sloveniji specializiralo

za sprejem otrok - revmatičnih rekonvalescentov, predvsem po revmatičnih vnetjih srca. Pacientom v Zavodu je omogočen tudi redni pouk v obliki posebne šole.

Največja pridobitev pa je bila nedvomno zidava nove osnovne šole. Z gradnjo se je začelo septembra 1965, v uporabo pa je bila dana 15. oktobra 1966. Pokroviteljstvo nad šolo je prevzela tovarna "Zmaj".

Šola stoji na najlepšem prostoru v kraju. Obiskuje jo 415 učencev in 33 v posebni šoli. Otroci v to šolo prihajajo iz 43 vasi. Velika avla v šoli in zelo obsežno asfaltirano igrišče, omogoča kraju razne prireditve.

Že sam kraj starodavne vasi Šentvid, se nahaja na dokaj prikupni sončni legi (izvzeli bi lahko le kotlino, kjer stoji obrat Zmaja). Vas šteje (brez okolišnih vasi) 790 prebivalcev. Ukvarjajo se kot že rečeno, nekaj še z obrtjo, mlajši so pretežno zaposleni v gospodarskih organizacijah. V centru Šentvida se je obdržalo le nekaj močnejših kmetov, manjših in zelo majhnih kmetij pa še vedno ne manjka, nekatere se več ali manj obdeluje priložnostno. Ti se predvsem ukvarjajo z živinorejo, pride-lavo krompirja in nekaj malega s pšenico.

Ves ta dinamični tempo življenja in dvig življenjskega standarda prebivalcev tega kraja je vodilo k temu, da so vse masovneje začutili potrebo po kulturi in kulturnem izživeljanju. Na pobudo zainteresiranih domačinov (kot glavni je bil Tone Kozlevčar - član slovenskega okteta) so v letu 1970 začeli razmišljati o možnosti kulturnega tedna v Šentvidu. Akcija je v zelo kratkem času uspela, saj so te-

mu prislunhile široke množice domačinov.

Kraj sam se je dolesedno prerodil že pred začetkom prvega kulturnega tedna. Veliko podarja je bilo na ureditvi okolice, stavb, oziroma stanovanjskih hiš, s posebnim podarkom na cvetje. Ker se je prav v tem videl velik napredek kraja, je bilo napovedano medsebojno tekmovanje - z nagrado najboljšemu.

Prizadevanja občanov so bila vidnejša iz dneva v dan in tako je bil napovedan PRVI KULTURNI TEDEN v dneh 25. julija do 9. avgusta 1970. V teh dneh je bilo prirejenih vrsto kulturnih programov ter manifestacij v smislu odkritij pomembnih spomenikov itd. Poleg koncerta Slovenskega okteta so to pot nastopili štirje pevski zbori iz Šentvida, v skupnem številu 144 pevcev.

Začeta pot se je v smislu napredka kulture iz leto v leto stopnjevala, saj je bil v letu 1975 uspešno izveden ŠESTI KULTURNI TEDEN s posebnim poudarkom ob 30-letnici osvoloditve in 40-letnici zleta svobode v Celju.

Kaj navedem še nekaj pomembnosti iz področja napredka ohranitve slovenske oziroma domače pesmi.

- Na drugem kulturnem tednu leta 1971, je nastopilo že 22 pevskih zborov, kateri štejejo 546 članov.

- Na tretjem kulturnem tednu leta 1972 je nastopilo 27 pevskih zborov, kateri štejejo 760 članov.

- Na četrtem kulturnem tednu leta 1973 je nastopilo kar 53 pevskih zborov, ki štejejo 1.500 članov.

- Na petem kulturnem tednu leta 1974 je nastopilo 59 pevskih zborov, ki štejejo 1.670 članov.

- Na šestem kulturnem tednu leta 1975 je nastopilo celo 78 pevskih zborov, kateri štejejo 2.330 članov.

Ko navajam te ogromne številke se zdi, da bi bilo to skoraj nemogoče, saj prav kulturna dejavnost zahteva veliko samoodrekanja in požrtvovalnosti. Začrtali smo si pot v napredek kulture in ne samo v smislu kulturnega tedna, to naj bi se odražalo na vsakem koraku, v družbi, na cesti in ne nazadnje tudi v samem KOLEKTIVU.

Stimole Ignac

odpadki - surovine

1976

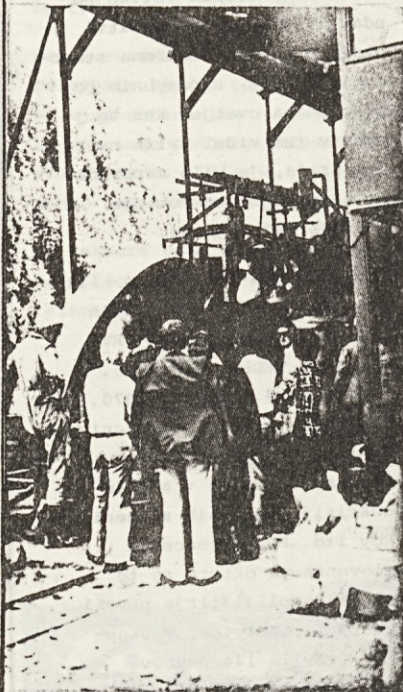
Prvi teden v letošnjem februarju bo Ljubljana gostitelj jugoslovanskega posvetovanja "Sekundarne surovine", na Gospodarskem razstavišču pa bo istočasno odprta tudi mednarodna razstava opreme in tehnologije za predelavo odpadnih snovi. Med 150 referati bosta podana tudi dva iz naše tovarne in sicer z naslovoma:

- "Predelava odpadnega mangan dioksida" in
- "Odpadki v proizvodnji primarnih baterij".

Vsebinska prvega referata bo kratek povzetek skoraj enoletnega raziskovalnega dela v naši tovarni, kjer je 50 % sredstev za raziskave prispevala tudi Raziskovalna skupnost Slovenije. Rezultati tega dela so tudi presegnetljivi, saj smo izgleda razmeroma zelo hitro prišli do "leakproof" baterij. Dosedanje meritve namreč kažejo, da iz celic R 6 v kratkem stiku tudi po 2 mesecih ne pride do iztoka elektrolita. Zato je bilo tudi umestno, da za izboljšano, to je novo sestavo elektrolita uveljavljamo patentno zaščito. Morda pa bomo lahko kaj kmalu dali najzahtevnejšim potrošnikom cenene baterije, ki bodo imele kar najboljšo zaščito hermetičnosti, to je znotraj v celici in ne bo treba upoštevati tako strogo navodil, da je treba iztrošene baterije takoj odstraniti iz aparatov. Posebnost je tudi ta, da smo kot surovine uporabili

odpadke iz naše tovarne in sicer:

- 1) najrevnejši mleti manganov dioksid (Šentvid)
- 2) odrezke cinkovih čaš (od Schuler strojev)
- 3) žagovino (iz mizarске delavnice)
- 4) mleti apnenec (Stahovica pri Kamniku), ter še nekaj cenene kemikalije za raztapljanje in čiščenje dobljene raztopine. Nastala razmerja komponent so pogojena s kemijskimi procesi

Prof. dr. Jože Slivnik je prvi dal idejo o raziskovalnem projektu "Sekundarne surovine". Na sliki vodi udeležence več tovarn skozi razlake raznih postopov predelave pri "Rudniku urana" v Gorenji vasi.

redukcije manganovca in nato z odstranjevanjem primesi železa in svinca.

Drugi referat samo razvrsti naše odpadne materiale po količinah in vrednostih ter nakaže še nerešen problem odpadne negativne mase za alkalne baterije, ki jo je problem že odlagati ter je edina dolgoročna rešitev le v kemijski predelavi ter izločevanju živega srebra. Seveda pa je to tudi v svetu še nerešen problem, saj npr.: ameriškim tovarnam alkalnih baterij preostane tudi le predelava tega odpadka, saj odlaganje v smeti, v vodo, jezero ali morje ni dovoljeno, sežiganje tudi ne, v betonskih bunkerjih pa je zmanjkalo prostora za železne sode napolnjene s to snovjo. Seveda je temu problemu zelo blizu predelava iztrošenih živosrebrnih baterij. Verjetno bi takšna predelava v manjšem obsegu lahko stekla v Idriji. Nosilec naloge pa bo verjetno sodelavec "Rudnika živega srebra" - Idrija.

Povrnimo se k pojmovanju odpadkov bolj splošno. Nehote pomislimo na nekaj slabega in manjvrednega! Morda pa ne vemo, da Slovenija že vrsto let uvaža najrazličnejše odpadne snovi, npr.: staro železo, iztrošene svinčene akumulatore, steklene črepinje, stare cunje, odpadni papir in slično. Pomanjkanje nekaterih surovin v svetu je dvignilo ceno tudi odpadnim materialom. Za nakupe starega železa npr.: velike prekoceanske iztrošene ladje, so prave mednarodne licitacije, kdo bo plačal več.

Odpadke nimajo samo tovarne, temveč tudi vsako gospodinjstvo. Največkrat je to razna papirna, steklena in plastična embalaža, ostanki hrane in zelenjave, stari gospodinjski aparati, pohištvo,

Strokovna debata za okroglo mizo pri "prenosni napravi za predelavo manganove rude" v Gorenji vasi.

elektronski aparati, televizorji, stari avtomobili, avto gume in smeti nasplošno. Velik problem je prav odlaganje smeti. Razmetavanje okoli doma ni nikomur v okras, je tudi nevarno za okolico in kaže tudi na raven kulture prebivalstva. Obupno je opazovati bregove in korita potokov, rečic in rek, kako jih kar dušijo odpadki v strugi, bregovih ter celo na obrobni drevesih in grmičevjih visijo "cunje" plastičnih vrečk najrazličnejših barv. Še hujši je tisti nevidni del, to je mrtva voda, saj so nekatere kemikalije uničile ves ribji zarod in drugo favno. Taka voda ni niti za kopanje, kaj šele za uživanje. Tudi strupeni plini v zraku in prašni delci so v mnogih industrijah nepotreben odpadki. Okužena so lahko zelo obširna olmočja

baterijski separatorji

Separator je nujen sestavni del vsake galvanske celice. To velja za primarne in sekundarne člene. Kakor že pove ime, ločuje "separator" pozitivno in negativno elektrodo oziroma več elektrod nasprotne polaritete. V vsaki elektrodi aktivni materiali niso zanesljivo fiksirani, v njihovo maso pa so vključeni dodatki snovi, ki so dobri prevodniki električnega toka. Predpostavimo, da iz rešetke tokoodvodnika

elektrode izpade košček mase. Velika verjetnost je, da se takšen košček zagosti v rezo med pozitivno in negativno elektrodo ter sklene kratkostično povezavo. Včasih pa iz mase elektrode odletavajo manjši kosi grafita ali saj oz. kovinskega prahu (Fe, Ni, Hg, ...), ter se sčasoma nakopičijo v gmoto, ki se toliko poveča, da je zopet kratko-

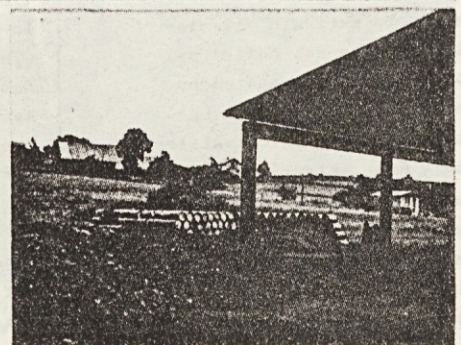
/nadaljevanje na drugi strani/

okoli žarišč s prekoračeno koncentracijo strupenih snovi v zraku. Na žalost se o tem ponekod le veliko govori, drugod pa so se problema lotili že bolj konkretno. Če tega ne bomo pravočasno rešili, ne bodo samo še bolj okužene nekatere naše reke, temveč bo tudi napoved za 10 let čistega morja v Jadranu lahko le skrajšano še na nekaj let. Deponije nekaterih tovarn bodo zasule rodovitno zemljo, erozija tal pa lahko povzroči zemeljske plazove v dolinah in zapre pot vodi, železnici in cesti. Kot že

rečeno, edina dolgoročna rešitev je predelava enega ali več odpadnih snovi v nov proizvod, ki ima uporabno in ustrezno tržno vrednost. S tem ne le odstranimo odpadne snovi, temveč tudi oplemenitimo njihove lastnosti in dobimo nove možnosti uporabe. Nekaj primerov takšnih poti bodo pokazali referati februarja letos v Ljubljani.

P.Ž.

Odprti depo manganove rude v obratu šentvid pri Stični.

separatorji

stična povezava. Opisani primeri veljajo tako za celice Leclanche, živosrebrne baterije, NiCd akumulacije kot za najnovejše litijeve baterije z brezvodnimi elektroliti.

Za vsak galvanski člen lahko pišemo splošno:

- anoda / elektrolit / katoda + Elektrolit v tem simboličnem zapisu galvanskega člena, oziroma točneje elektrokemijskega sistema, nima svojega položaja samo slučajno. Prez elektrolita namreč galvanski člen sploh ne more delovati, saj je za potek pretvorbe kemične energije v električno nujno potrebna ionska gibljivost in električna ionska prevodnost. Tako so omogočeni kemični procesi le takrat, kadar baterijo obremenimo. Idealno bi bilo, da se ti procesi popolnoma ustavijo v času skladiščenja baterij oziroma v dobah "počitka" baterije. Na žalost pa vsebnosti raznih nečistoč v nekaterih delih baterije povzročajo potek raznih stranskih oz. vzporednih procesov, ki jih označujemo s skupno besedo "samopraznjenje".

Pojma separator in elektrolit moramo obravnavati vedno skupno: oba ločujeta nasprotna pola aktivnih materialov v galvanski celici oz. bateriji in oba sta nujno potrebna za delovanje baterije in za dobro kvaliteto v času skladiščenja. Filo bi pravo razmetavanje s prostorom v bateriji, ko bi se nahajala separator in elektrolit vsak zase. V vseh baterijah se že od nekdaj oba pro-

stora prepletata in sicer v kar največji meri. Recept je zelo preprost: premešamo separator z elektrolitom ali obratno. V praksi pa so znana že naslednja pravila glede izbire separatorja:

- čimvečja poroznost
- dobro vpijanje elektrolita
- obstojnost v določenem elektrolitu
- mehanska trdnost (pospeški, vibracije)
- cenenost
- obstojnost glede na anodni in katodni material
- ionska prevodnost
- ... itd.

Zahtev glede dobre kvalitete separatorja je namreč lahko zelo veliko. V tovarni ZMAJ pa je ta material na "paper-lined" linijah znan le pod imenom elektrolitski papir. V obratu šentvid pa uporabljamo za proizvodnjo baterij 6AF 22 nek drug separator, ki ga imenujemo di-afragma, v proizvodnji baterij 2R 10 pa imamo zgoščeni močnati elektrolit. Tudi za alkalne baterije LR 14 in slično rabimo drugačen želatinozni separator, ki ga

je možno plastično dozirati oziroma preoblikovati. V tuji strokovni literaturi pa bi vse te najrazličnejše materiale imenovali s skupnim imenom BATERIJSKI SEPARATORJI. S tem naslovom nameravamo v letu 1976 začeti z dvoletnimi raziskavami, ker bi bilo težišče dela na možnosti uporabe domačih surovin in v ustrezni novi recepturi za izdelavo kvalitetnega domačega elektrolitskega papirja. Poučar je seveda na izboljšavi kvalitete. Dosedanji elektrolitski papir za našo redno proizvodnjo komaj ustreza nekim minimalnim zahtevam. Za baterije je pač tako, da morajo biti vsi aktivni materiali in sestavni deli kvalitetni. Tudi ob najboljšem cinku

in manganovcu nam slab elektrolitski papir pokvari vse električne karakteristike, katastrofalno pa vpliva zlasti na skrajšanje dobe skladiščenja. Tudi količine 30 ton letno, kolikor približno porabimo elektrolitskega papirja, niso male. Povprečna cena našega elektrolitskega papirja je okrog 51.-N din/kg.

Seveda delo na tej nalogi že teče. To so že razni poskusi uporabe natron papirja iz Maglaja, Drvarja in Ivanograda. Namesto natron papirja pa je možno uporabiti tudi razne druge materiale, upoštevati pa bo treba obstoječe tehnologije paper-lined v naši tovarni. Novost je morda to, da bomo vendarle enkrat znanstveno raziskali vse mogoče parametre osnovnih materialov in njihovih mešanic v raznih elektrolitskih papirjih ob spremembah receptur nanosov. Polovico stroškov naših raziskav bo pokrila Raziskovalna skupnost Slovenije, saj je problematika dovolj zahtevna, da je potrebno angažiranje raznih strokovnjakov iz naše tovarne, papirnic in drugih tovarn ter inštitutov. V naslednjem letu pa bomo področje raziskav razširili še na separatorje za LR baterije in verjetno še preverili izboljšave na separatorjih za baterije 6AF 22. Torej konkretna nova raziskovalna naloga za zelo aktualno problematiko naše tovarne, ki jo bo sofinansirala celo naša republika s 50 % deležem. p.ž.

drama v zadnjih sekundah

Finale mesta Ljubljane v košarkah - TRIM

Ljubljana, 20.1.1976:

dvorana študentsko naselje, gledalcev 20, sodnika brata Skrbec odlična.

ELEKTROTEHNA : ZMAJ

40 : 41 (23 : 18)

Že ob prihodu na igrišče in pogled na ekipo Elektrotehne, ki je štela 12 igralcev, med njimi tudi dva divša igralca drugoligaša Slovana, je ekipa Zmaja, ki je imela le 5 igralcev pomislila le na poraz z najmanjšo razliko. Tako je tudi kazalo v prvem in delno drugem polčasu, saj je Elektrotehna povedla že za 12 košev razlike. Takrat pa je prišlo usodnih zadnjih 6 minut, ter pripomba sodnika igralcu Tratniku: "Saj nimate kaj več iskati na igrišču, ker vas bodo kar povozili." Da bi bilo še bolj dramatično, je bil zaradi 5 osebnih napak izključen še igralec Zmaja, tako da so ostali "Zmajevci" le s 4 igralci na igrišču. Do konca je še pet minut in Elektrotehna gre počasi v napad, toda Jež prestreže njihovo podajo, poda Bolti, ki zmanjšuje razliko. Ekipa Elektrotehne izgublja živce in naredi več napak med njimi tudi tri osebne napake v napadu. Na sceno stopa do tedaj nerazpoloženi Bolti, ki te njihove napake lepo kaznuje s sigurnimi meti. Do konca je še 30 sekund in najboljši igralec Elektrotehne do takrat nezgrešljivi Jurišič meče na koš in zgreši. Razlika je tedaj samo

1 koš. 39 : 40 za Elektrotehno. Zmajčki počasi organizirajo napad. Žoga je pri Tratniku, ki išče prostega igralca, toda obramba Elektrotehne je na mestu. Zato se odloči za solo prodor pod koš. Toda dva igralca Elektrotehne ga grobo zrušita in sodnika dosodita dva prosta meta. Do konca je še 15 sekund, toda ker se igra v TRIM ligi "kosmate" igra ona teče naprej. Takrat Tratnik še ne ve za rezultat in prvi met sigurno realizira. Od zapisnikarske mize vpije Bolti "neodločeno - neodločeno", Tratnik meče drugič in zadene, šele tedaj spozna po vpitju soigralcev in dveh navijačic, da so zmagali, kajti do takrat je bil prepričan, da če bo

drugič zadel, da bo rezultat samo izenačil in s tem omogočil podaljšek petih minut.

Ob veselju "Zmajčkov" na sredini igrišča vpitja in objemanja ni bilo ne konca ne kraja.

In na koncu še strelci za Zmaj:

Bolti 22 (10 : 2)

Tratnik 17 (10 : 7)

Jež 2.

Najboljši na igrišču Jurišič pri Elektrotehni ter Bolti ter strelec odločilnih prostih metov Tratnik.

T.J.

Pripis uredništva:

Dolžni smo čestitati naši košarkarski ekipi za čudovito zmago v dramatičnih trenutkih, katere se ne da popisati kot tudi veselje ob zmagi. Še posebej pa čestitamo Janezu Tratniku.

V minulem letu je bil tudi nogomet na vidnem mestu v športni dejavnosti, sploh pa v okviru priprav na vsakoletno baterijado

naš šport 1975

V letu 1975 so bila športna tekmovanja v mnogočem bolj pestra, obširna in ne nazadnje kvalitetnejša kot prejšnja leta. Tekmovali smo na BATERIADI, ISKRIADI, v TRIM-ligi, bila so organizirana tudi medsebojna srečanja med delovnimi kolektivi Iskre, Tele, Slovenija Ceste in Saturnusom. Zmajevi športniki smo se na tekmovanjih skoncentrirali, borili smo se in trudili, toda kljub temu, kljub požrtvovalnosti vseh, ni šlo vedno najboljše in tako kot bi želeli. Tako kot že vsa leta nazaj ugotavljamo, da bi morali posvetiti več pozornosti treningom in pripravam na tekmovanja. V športni dejavnosti sodeluje premajhno število članov kolektiva. Z nami bi morali sodelovati tudi nekateri športniki naše tovarne, za katere vemo, da so v svojih panogah dobri, niso pa še vključeni v kakršnokoli športno udejstvovanje v naši tovarni.

Za športno in rekreativno dejavnost v tovarni so bili zadolženi: Tratnik Jani za nogomet in roket, Bolta Janez za košarko, Podržaj Zlatko in Bolte Metod za streljanje, Primc Božo za

kegljanje, Bolte Metod za šah in Krisper Brigita za planinstvo. Posamezne športne panoge so finančno razdeljene med sindikat in mladinsko organizacijo, pri organizacijah vseh pa smo tesno sodelovali.

Pa pogledjmo še posamezne športne panoge:

Streljanje:

V maju je bilo nočno streljanje z vojaško puško na strelišču na Dolenjski cesti. Prijavili smo dve ekipi. 6., 7. in 8. maja je samoupravna interesna telesnokulturna skupnost Ljubljana - Center organizirala strelsko tekmovanje v počastitev 30 obletnice osvoboditve. To je bilo tekmovanje med delovnimi kolektivi. Ekipa se sestavljala po 4 tekmovalci, ki so streljali z malokalibrsko puško leže in sicer po 20

strellov. Med 56 ekipami je tovarna Zmaj zasedla drugo mesto. Imeli smo dve ekipi, prvo so sestavljali: Mazi, Kraševac, Podržaj in Bolte, druga pa: Slemnik, Hitti, Keršič in Alibegović.

Večkrat smo imeli medsebojna srečanja strelcev Ljubljana: obrat Šentvid. Strelci iz

Šentvida so zmagali v streljanju s pištolo 238 proti 170, strelci obrata Ljubljana pa v streljanju s puško

359 proti 353. To tekmovanje je bilo na strelišču Stična.

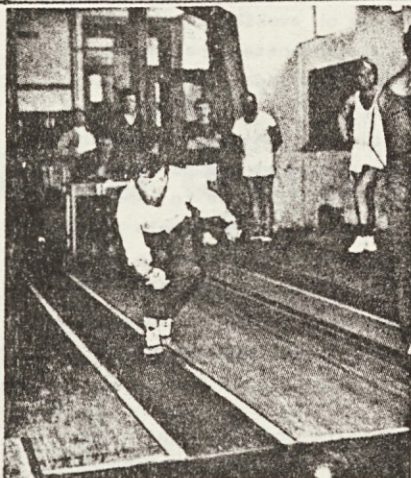
Iskriada je bila v Novem mestu - strelci so dosegli 11 mesto od skupno 19 ekip. Bateriada v Gospiču - ekipno smo bili tretji. Najboljši posameznik je bil Podržaj Zlatko s 185 krogi od 200 možnih. Na Bateriadi je tekmovala tudi ženska ekipa in dosegla tretje mesto. Ženska ekipa pa je na Iskriadi v Novem mestu dosegla 5 mesto od 9 tekmujočih ekip.

V mesecu decembru je bilo na Kodeljevem strelsko TRIM tekmovanje mesta Ljubljana. Moško ekipo so sestavljali Slemnik, Bolte, Alibegović in Tratnik. Od 63 nastopajočih ekip smo dosegli 12 mesto. Žensko ekipo na tem TRIM tekmovanju so sestavljale Kocman, Krisper, Kozin in Goršek. Dosegle so 3. mesto od 11 prijavljenih strelskih ekip.

Iz zgoraj navedenega je razvidno, da se strelstvo kot šport razvija v našem kolektivu zadovoljivo. V ženskih vrstah pričakujemo še boljše sodelovanje tistih sodelavk, katere do danes niso sodelovale v tej športni panogi iz kakršnega koli vzroka.

Kegljanje

Tudi kegljanje je pri nas zelo razvita športna disciplina. Imamo moško in žensko ekipo. Moška ekipa sodeluje na vseh tekmovanjih, ki so bila organizirana za delovne kolektive, na Iskriadi, na Bateriadi, v TRIM tekmovanjih in v medsebojnih srečanjih. Ekipa sestavljajo Končina, Primc,

Drčar, Tratnik, Dolta, Bolte, Češnovar. Želimo, da se tudi drugi naši sodelavci pridružijo našim kegljačem.

Na Iskriadi v Novem mestu je dosegel Končina odličen rezultat 450 kegljev in bil 5 od 114 nastopajočih. Moška ekipa je dosegla 12 mesto od 19 ekip.

Na Bateriadi je bila naša ekipa tretja, najboljši Drčar. Sodelovali smo tudi v TRIM ligi mesta Ljubljana v decembru, rezultati še niso znani. Končina je uvrščen med prvih deset.

Šah

Šah je najbolj poglobljena igra za katero se navdušujejo člani našega kolektiva. Organiziran je bil turnir posameznikov mehanične delavnice, zmagal je Princ. Imeli smo medsebojna srečanja Iskra, Tela, Zmaj na 5 deskah. Rezultat je bil 3:2 za Tela. Na Bateriadi smo v šahu dosegli 3 mesto. Sodelovali smo tudi na Iskriadi. Tovarno so zastopali: Lavrin, Nerat (na Bateriadi je prejel pokal za fair play igre), Lazarevič, Orožim, Slemnik, Cerar, Drčar, Bolte, Janežič in Vardič. V počastitev 29. novembra je bil v tovarni organiziran brzopotezni turnir - I. mesto je osvojil Slemnik. V medsebojnem srečanju s Slovenija ceste je

bil rezultat 5:0 za Slovenija ceste. V TRIM ligi v šahu še nismo nastopali.

Košarka

Nastopali smo v sindikalni TRIM ligi mesta Ljubljane. Ekipo so sestavljali Bolta, Tratnik, Češnovar, Podržaj, Keršič in Jež. Odigranih je bilo okrog 20 tekem, končnih rezultatov še nimamo.

Planinstvo

Planinstvo v naši tovarni še ni množično, je pa tista dejavnost, ki je najbolj zdrava in lepa. Zmajeve planinci smo v letu 1975 obiskali v februarju Stol - zimski pohod (2 člana) v avgustu pa nas je odšlo na Krn - Komno - Sedmera Triglavska jezera in čez Komarčo v Bohinj 18 članov, septembra na Triglav pa 3 člani. Posamezniki hodi-jo v planine sami ali z družino večkrat. V letu 1976 so planirani izleti v naše gore. Želja je, da bi bilo planincev več, saj to pravzaprav ni tako drag šport.

Pohod ob žici

Z veseljem lahko ugotavljamo vsestransko vključevanje v raznih športnih disciplinah, tako tudi pohvalimo organiza-

torje in lepo število udeležencev. Najlepše pa je bilo na 19. pohodu po poteh tovarništva in spominov. Za ta pohod smo se še posebno svečano pripravili, saj smo praznovali 30 letnico zmage nad fašizmom. Na pohodu jenašo tovarno zastopalo 13 udeležencev. V letu 1976 pričakujemo več udeležencev na pohodu.

Avto Rally Iskre

V razredu I. do 780 ccm je bilo 32 ekip, Podržaj Zlatko in Muhič Vinko sta zasedla 17. mesto.

V razredu IV. nad 1200 ccm je bilo 18 ekip. 17. mesto sta zasedla Drčar in Žagar. Rallya Iskre se bomo udeležili tudi letos.

Smučanje

Na Soriški planini so bile v februarju 13. zimske športne igre Iskre. Tekmovanja v veleslalomu se je udeležila ekipa naše tovarne in zasedla več kot solidno 10 mesto od skupno 23 ekip. 3. mesto in kolajno za Zmaj je priporila v II. razredu Tatjana Rupar. Med 500 smučarji so se naši uvrstili:

/nadaljevanje na drugi strani/

Stara slika kot je bila stara, s snegom radodarna zima

/s prejšnje strani/

šport

Ženske razred II - Rupar

Tatjana 3. mesto

Moški razred II - 78.

mesto Janežič Milan, 87.

mesto Zaletel Peter.

Moški razred I - 47. mesto

Zlatko Podržaj in 63. mesto

Zadel Peter.

Bowling

V aprilu je bilo tekmovanje - prvo v Sloveniji - v bowlingu med ekipo Alpe Adria in tovarno Zmaj na bowling stezi v Alpe Adria. Naši so zmagali z visoko razliko 384 kegljev. Med posamezniki je zmagal Bolta. Janez s 725 keglji.

V letu 1976 bo Bateriada v organizaciji tovarne Zmaj v Ljubljani. V ta namen se moramo dobro pripraviti. Sodelovali bomo tudi na Iskriadi ter v TRIM tekmovanjih in srečanjih kolektivov, organizirali pa bomo tudi tekmovanja v tovarni v vseh panogah. Za to so že ustvarjeni nekateri pogoji: urejeno strelišče v menzi, nabavljene so šahovske ure za brzopotezne turnirje, najete imemo kegljaške in bowling steze, treningi v streljanju (moški in ženske), kegljanju in bowlingu se vršijo redno skoraj vsak teden. Najet je tudi plavalni bazen v Tivoliju ter savna za rekreacijo vseh članov kolektiva. Možnosti za športno udejstvovanje in rekreacijo članov kolektiva so torej ustvarjene, žal pa se jih premalo poslužujemo. Želeli bi pritegniti čimveč članov kolektiva, posebno pa še tiste, ki se še ne udeležujejo v nobenem športu.

Metod Bolto

ah, na staro leto

Torek 30.12.1975 je bil zadnji delovni dan starega leta, ki smo ga preživeli v tovarni.

Uradno je bil delovni dan, a so nekateri delali kar krepko nekateri pa malo manj. Največ pa je bilo takih, ki sploh niso nič delali. Do malice je delovni dan še nekako v redu potekal, potem pa je bil vedno bolj podoben razdraženemu mravljišču. Prav tak vtis je človek dobil, ko je vstopil v tovarniško jedilnico. Še najbolj je bilo podobno Emonski restavraciji, kjer se ubogi nižji sloj Ljubljane preriva ob skodelici pasulja. Od devete do enajste ure je po "izdatni" malici še kar šlo, saj so nekateri zagrizeno iskali inspiracijo za praznovanje v raznih steklenicah.

Ob enajstih nam je nekako uspelo, da smo se v solidnem številu zbrali v obratu. A glej ga šmenta, tam je nekaj mladobudnežev zaverovano ple-

salo ob zvokih starega meha. Žalujejo ostali pa smo poželjivo gledali njihovo početje. Tudi tovariš direktor ni mogel pomiriti razgretih duhov. Uspel nam je samo nazdraviti in še to samo tištim, ki jim je uspelo priti do kozarca in ustrezne vsebine. Kaj kmalu se je večina odcepila in nadaljevala svoje novoletno rajanje po "skupinah".

Tovarna je bila polna zvokov raznih človeških in tehničnih izvorov. Marsikje se ni manjkalo niti najbolj izbranih jedil in pijač. Vsa sreča je samo v tem, da se je kmalu približala druga ura in se je tovarna otresla vsega trušča in človeškega bremena. Ostali so samo ne ravno lepo dišeči spomini na zaključek starega leta, ki pa so jih naše snailke "kmalu" odstranile. Torej v novo leto vsaj na zunaj vstopamo popolnoma čisti.

Majhen kolektiv smo in razne službe, oddelki in obrati nas naredijo še manjše. Prav to smo na dokaj očiten način pokazali tudi ta dan. Ali je to pravilno? Skratka ali res ne poznamo diskriminacije? Upajmo, da bo leto 1976 tudi v tem pogledu prestopno!!!

Osat

Na delovnem mestu v delovnih haljah ob zaključku starega leta

kako draga je kultura ?

Čas, ko je Valentin Vodnik napisal prvo pesem slovenskemu narodu je že daleč za nami. Spominjamo pa se tudi njegove družbe v katero je zahajal. Krog družbe ni bil posebno širok, vendar dovolj pomemben, da ga ne smemo prezreti.

Kdo so bili njegovi prijatelji in spodbudniki?

Med te poludnike je spadal žiga Zois, ki je tudi finančno podpiral vsestransko slovensko dramatiko, prozo - Slovensko besedo. Z njegovo pomočjo je prišla na oder iz francoskega prevoda in predelave v slovenščino Županova Micka, dalje na parodijo takratnega življenja veseloigra "Veseli dan ali Matiček se ženi". Tako je nastal temelj slovenske dramatike.

Nisem hotel obujati vodnikove čase, hotel sem le opozoriti, da je kultura bila vedno tista dejavnost, ki je rabila sofianancerja. To so bili v začetku posamezniki, danes pa je to družba. Z razvojem tehnike je tudi kulturna dejavnost rastla. Nastale so gledališke hiše.

Ljudje so se začeli ukvarjati s kulturo profesionalno, polprofesionalno oz. amatersko.

Napisane so bile opere, drame, veseloigre in žaloigre, komedije, skeči in podolno.

Dvorane so bile polne, cena vstopnic je bila dostopna in je družba le delček sofinancirala.

Nastopila je nova dola, doba televizije.

Dvorane so iz dneva v dan bolj prazne, dotacije, čeprav večje ne zadoščajo. Tako so prisiljene posamezne gledališke hiše obrniti se za pomoč na delovne kolektive.

Pod naslovom "Gledališka komuna" so našli gledališčniki razumevanje pri kolektivih, ki so jim bili pripravljeni finančno pomagati.

Kolektivpa bi v zameno dobili vstopnice za posamezne predstave. Namen tega naj bi bil, da bi se prazne dvorane zopet napolnile.

In kaj se je zgodilo?

2/3 pogodbene mase naj bi bila čista subvencija, ali zaradi lažjega plačila neke "kvazi" reklame v gledaliških listih. Samo 1/3 pogodbene mase pa je namenjena za vstopnice. Tu je torej razlog, da je posamezna vstopnica kupljena na pogodbo 3x dražja. Rešitev je na dlani. Dajmo sredstva namensko sindikatu, pa bomo dobili 3x več vstopnic.

Krise nastopajo v gledaliških širom po svetu.

Znano nam je, da sta pred letom bili v veliki finančni stiski svetovno znana operna hiša Milanska scala in Metropolitanska opera v New Yorku in še bi lahko naštevati.

In kakš vzhod rešuje predmetno? Dokaj preprosto.

Vzhodno berlinska opera, ki je gostovala v Ljubljani nima lastnega orkestra, temveč igra isti orkester na radiu, na koncertih oz. v filharmoniji, itd.

Torej združujejo, kar se združiti da. Na podobne reči naletite v Poljski, Rusiji in drugod na vzhodu. In še nekaj. Oni se približujejo gledalcu in ne obratno, kot bi želeli pri nas.

Smo v dobi integracij. Ali ne bi bilo prav in v našem duhu, če bi tudi te gledališke hiše mislile na integracijo in začele reševati probleme pri sebi, ne da se vedno obračajo na delovne kolektive.

Sem delegat samoupravne interesne skupnosti. Problemi, s katerimi se ukvarjamo so zelo pereči in posledice dalekosežne.

Naj bom konkreten. Problem šolstva je bolj pereč kot si lahko predstavljamo. Na eni strani želimo imeti celodnevno šolo, na drugi strani pa imamo 2 izmeski pouk po šolah.

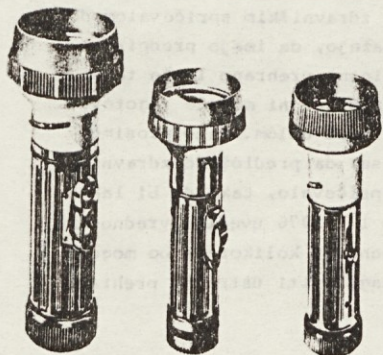
Torej treba bo še graditi nove šole. In ko bodo šole, je vprašanje kadra.

Že danes nadomeščajo po šolah te kadre razni študentje v zelo zahtevnih predmetih kot so matematika, fizika, kemija in podobno. Mi pa želimo, da bo naš otrok znal matematiko in tudi fiziko ter kemijo. Kdo naj jih nauči? Kje so ti profesorji, ti strokovnjaki? Po raznih računskih centrih v podjetjih, ustanovah, ali kje drugje? Zakaj?

Zaradi slabe stimulacije - zaradi denarja, ki nam ga tako primankuje.

Ko se bomo odločevali za samoprprispevke ali podpisali samoupravni sporazum, se zavedajmo, da je izobraževanje človeka na prvem mestu in šele potem vse drugo.

Tone Orožim

v poslednje slovo

ŠABAN BERTAŠEVIČ

V torek 30. decembra je bil v Zmaju zadnji delovni dan pred novoletnimi prazniki. Prišli smo na delo, si voščili in nazdravili. Toda,

ne vsi. Tebe ni bilo na delo, niti vedeli še nismo zakaj. Za vedno si se poslovil od nas že v prvih minutah tega dne, ko bi se moral poveseliti s svojimi sodelavci, s katerimi si delal v Zmaju od meseca maja 1973. leta.

Umrli si iznenada, na kraju nesreče, ko te je na Brodarski cesti v Litiji zadel avtomobil 10 minut čez polnoč.

V spominu te bomo ohranili tvoji sodelavci

število zaposlenih

Proizvodni sektor Ljubljana

moških	65
žensk	133
Skupaj	198

Obrat Šentvid

moških	31
žensk	81
Skupaj	112

Skupne službe

moških	50
žensk	57
Skupaj	107

Dne 31. decembra 1975 je bilo v tovarni ZMAJ zaposlenih 417 delavcev, od tega 146 moških in 271 žensk.

gibanje članstva

DECEMBER 1975

O d š l i:

PEROVŠEK Franc, 1. delavec na MnO2 v obratu Šentvid,
ŠKRABEC Rozalija, vstavljanje žičk 6AF 22 v obratu Šentvid,
PRINC Bojan, ključavničar II.,
RUDOLF Franc, vodja prototipne delavnice,
BARTAŠEVIČ Šaban, transportni delavec.

P r i š l i:

ŠKRABEC Rozalija, vstavljanje žičk 6AF 22.

nezgode

PRINC Bojan je 12. decembra 1975 dobil udarec v glavo zaradi vrat, pred katerimi se je zadrževal drugi delavec.

JOVANOVIČ Nada je 25. decembra zvečer prečkala cesto pred Zmajem. V tistem trenutku jo je zbil avto.

MOŽINA Fani je 5. januarja pri zatikanju členov na montaži odstranila zmečkano strožnico iz stroja, pri tem pa ji je pnevmatski cilindar stisnil prst.

MIKLIČ Jože si je 7. januarja letos poškodoval kazalec desne roke. Prst mu je stisnilo pri čiščenju stroja med obratovanjem.

obvestilo

Sindikalna lista za leto 1976 predvideva, da se v obliki nadomestnih bonov lahko regresira prehrano tudi delavcem, ki z zdravniškim spričevalom dokazujejo, da imajo predpisano dietno prehrano in če take prehrane ni mogoče zagotoviti med delom. Zato prosimo vse, da predložijo zdravniško spričevalo, tako da bi lahko s 1.2.1976 uvedli vrednostne bone, v kolikor ne bo mogoče zagotoviti ustrezne prehrane!

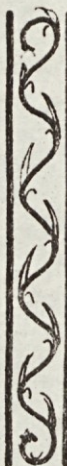
1976

rojstni dan

V FEBRUARJU PRAZNUJEJO

Milan ŠTIH
Ivica GOVEDNIK
Bojana LIEBER
Salem OMERBAŠIČ
Anton MRZELJ
Jože LAVRIN
Rozalija SEDEJ
Marija ŠUL
Marijan MAYER
Franc ŠUŠTAR
Grozdana KNEŽEVIČ
Alojz GRABNAR
Staša LIPAR
Jožica KRISTAN
Franciška ZAMAN
Lado ERBEŽNIK
Milena BREGAR
Anton ŠALEJ
Jožica MESIČ
Janez REBERNIK
Ivan LIPOVEC
Olga BOBNAR
Ivanka NOVAK
Anita HREN
Cirila GRILJ
Marija GABROVEC
Ivanka ŠTEFANČIČ
Albina MIKLAVČIČ
Branko MAZI
Vera ŠALJA
Franc CERAR
Karolina KLEMENČIČ
Andreja JERIN
Viktor ŠTIRN
Drago HOČEVAR
Alojzija ZADRAVEC
Franc VRBINC
Franciška BARLE
Jožefa MARKOVIČ
Marija POVH
Vera BALANTIČ
Tilka LEMUT
Olga ŠKRABEC
Roman HITTI

ČESTITAMO

MESECI	DELOVNE SOBOTE					
	1	2	3	4	5	Skupaj
JANUAR	-	10	17	24	31	4
FEBRUAR	7	-	-	28	-	2
MAREC	-	-	-	-	-	0
APRIL	3	-	-	-	-	1
MAJ	8	-	-	-	-	1
JUNIJ	-	-	-	26	-	1
JULIJ	-	-	-	-	-	0
AVGUST	-	-	-	-	-	0
SEPTEMBER	-	11	-	-	-	1
OKTOBER	2	-	-	23	-	2
NOVEMBER	-	13	-	-	-	1
DECEMBER	4	-	-	-	-	1
SKUPAJ:	14					

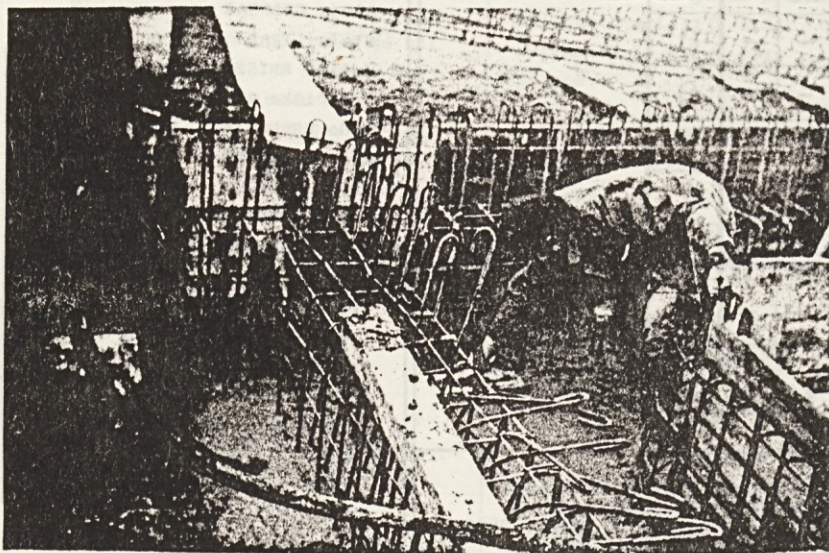
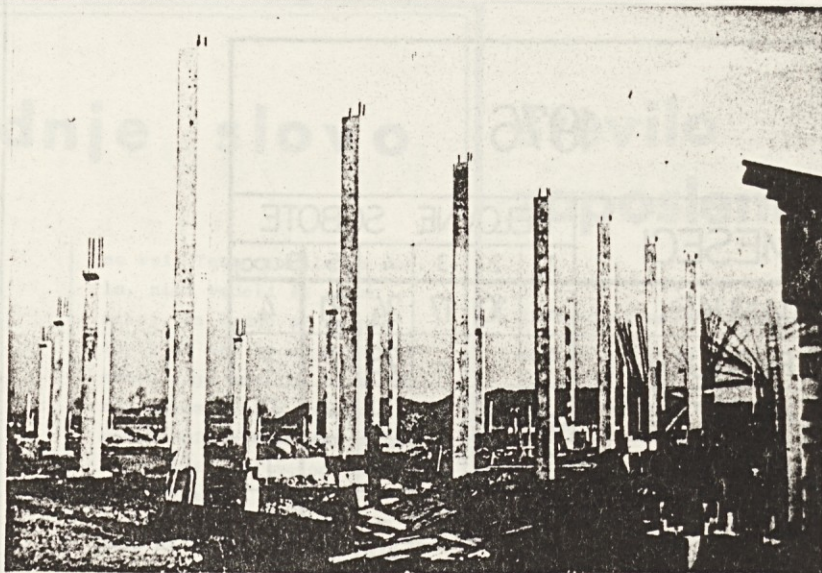
Med novoletnimi čestitkami smo prejeli tudi pošto iz Tovarne Laterij v Jelcu, SSSR (Elementni Zavod Jelce, Ruska SSR). Čestitka je zelo zanimiva in nekaj posebnega, zato jo zaradi zanimivosti deloma objavljamo.

НУШАЦОВ В.И. Курьявченко
из Киргизии - г.м. Бишкек
ВАСИЛИС Х.С. Славишова

"NAŠ GLAS" izdaja mesečno v nakladi 550 izvodov delovna skupnost tovarne "ZMAJ" Ljubljana. Glasilo ureja uredniški odbor. Odgovorni urednik: SMOLIČ Franc, urednik: Marijan MAYER. Tisk: Tiskarna KRESIJA, Ljubljana, Adamič-Lundrovo nabrežje 2. Po pristojnem mnenju št. 421-1/73 oproščeno plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

zadnje novice z gradbišča

Tik pred zaključkom redakcije našega glasila vam posredujemo še zadnje novice z gradbišča.

Januarsko delo poteka po predvidenem načrtu in kot je razvidno iz fotografij, so stebri že "vzkipeli" do svoje višine. Stebri so upoštevali dve vrsti dimenzij težki od 3 do 4 tone. Izdelani so bili v bazi, na gradbišču pa so jih postavili s posebnim dvigalom v dolrih dveh dneh. Seveda jih je bilo treba naknadno zaliti "fiksirati" z betonom.

Skoraj dokončno je že izdelana osnova za transformatorsko postajo (srednja slika) ter postavljeno železobetonsko ogrado do ustrezne višine.

Vreme v januarju nam je izredno naklonjeno. Zemlja je bila pred dnevi še 30 do 40 centimetrov globooko zmrznjena, sicer pa ni padavin in preniških temperatur.

Gradbeniki si obetajo rezervo časa za eventuelne zastoje in ovire, ki bi lahko še nastali kasneje.

Iz operativnega plana je bilo možno razbrati, da to v mesecu marcu že streha na našem objektu. Sicer pa o tem prihodnjič.

My

